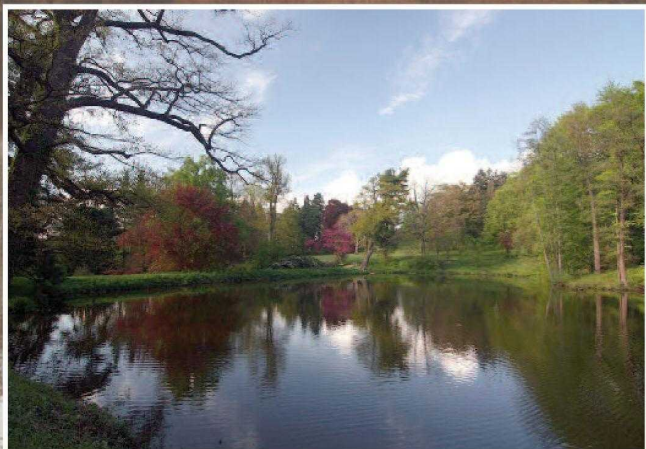

Encyklopedie vodních ploch

Čech, Moravy
a Slezska

Stanislav Štefáček

*Hamerský rybník, kdysi vyhledávané lázeňské letovisko u obce Hamr na jezeře,
na dobové pohlednici*

Encyklopedie vodních ploch Čech, Moravy a Slezska

Stanislav Štefáček

Nakladatelství Libri
Praha 2010

POVODÍ VLTAVY

Vychází s laskavou podporou Povodí Vltavy, státní podnik,
a firmy Metrostav, a. s.

© Stanislav Štefáček, 2010

Illustrations © Magda Andresová, Tomáš Holub a archiv Libri, 2010

© Libri, 2010

ISBN 978-80-7277-440-1

Obsah

Úvodem	7
Země tisíců rybníků	9
Seznam zkratk	13
Encyklopedie vodních ploch	15
Slovníček odborných termínů	347
Doporučená literatura a internetové odkazy	349
Rejstřík dalších vodních ploch	351

Úvodem

Vážený čtenáři, tato encyklopedická publikace rozhodně není běžná četba. Vymyká se totiž běžnému postupu přečíst knihu od začátku do konce – a s napětím čekat, jak to vlastně dopadne. Zde je naproti tomu od počátku vše jasné: k souvislému čtení budete mít vždy pouze to, o co sami projevíte laskavý zájem. V tom případě si přečtete vše o rybníku, jezeru či údolní nádrži, které hodláte navštívit anebo vás z nejrůznějších důvodů (velikost plochy, délka nádrže, možnost rybaření anebo kempování atd.) zajímá. Naprostá většina z nich je obsažena v této knize *Encyklopedie vodních ploch Čech, Moravy a Slezska*.

Jelikož nešlo do jednoho svazku, a navíc jedním autorem zadokumentovat a popsat úplně všechny vodní plochy, po dohodě s nakladatelstvím došlo k určitému výběru, který byl dán především velikostí plochy. Přitom některé další vodní plochy jsou uváděny jen proto, že sousedí s těmi „vybranými“ anebo vzhledem k tomu, že okolí i místní zajímavosti jsou stejné jako u těch popisovaných. I tak encyklopedie popisuje bezmála 1 500 míst (!) se zadržovanou vodou – od Malého Mechového jezírka (0,1 ha) až k údolní nádrži Lipno (4 870 ha), ale v naprosté většině jen ty, které mají plochu od 7 ha výše. A teprve jejich poslání – zejména jde-li o turisticky zajímavé lokality – či způsob a stáří jejich výstavby pak určuje případně detailnější popis.

Snaha byla, aby každé heslo v publikaci obsahovalo následující údaje: název vodní plochy (včetně alternativních jmen, uvedených též jako odkaz v rejstříku), zatopenou plochu či objem nádrže (v hektarech nebo v m³), její co nejpřesnější lokalizaci, tvar, druh plochy (průtočná, neprůtočná, výtoková) a její polohu vzhledem k vodnímu toku (zda leží na pravém či levém přítoku nebo v povodí). Dále se uvádí její možné využití: rybochovná, rekreační, sloužící k odběrům vody pro průmysl či zemědělství, vodárenská, kombinovaná apod. V některých případech bylo obtížné zjistit účel vodní plochy, ale prakticky v každém rybníku je možné se vykoupat a snad v každé vodě (kromě vyloženě závadné či kamencového jezera) je alespoň malá mřenka. U přehrad uvádíme i charakteristiku hráze a vodní plochy (výška a délka hráze, objem, délka vzdutí, využití nádrže, možnosti koupání...), u starších rybníků, pokud jsme to zjistili, alespoň století jejich vzniku. Nejméně jsou v ČR zastoupena jezera ledovcového původu. A proto ani nejsou takto jiné vodní plochy nazývány, ovšem existují výjimky, za všechny například Máchovo jezero!

Kromě popisu vodních ploch jsme nemohli opomenout ani zajímavosti v jejich blízkém okolí, ať už se jedná o přírodní krásy, kulturní pamětihodnosti či jiné pozoruhodné objekty. Předpokladem je, že zájemce o turistiku, rekreaci, rybolov, koupání, plachtění či windsurfing se bude chtít rozhlédnout také po okolí, ať už pojedou autem, veřejnou dopravou, na kole či půjde pěšky. Nejblíže zajímavá místa jmenovitě uvádíme v rubrice **Okolí**: a nejčastěji jde o názvy vrchů, lesních ploch, přírodních zajímavostí i rezervací, kempů aj. Za

nimi po středníku následují sousedící vodní plochy, pokud tu ovšem jsou, tedy malé či větší rybníky, nádrže, jezera, štěrkovitě, odstavená říční ramena. Mají-li tyto plochy vlastní heslo, odkazuje na ně šipka před názvem. V ostatních případech se jedná nejčastěji o malé vodní plochy (pod 7 ha), které jsou též umístěny v rejstříku. Pak následují **Lokality**: s popisem kulturních památek a jiných zajímavostí v nedalekém městě či obci (v závorce za názvem lokality je počet obyvatel po roce 2000), stručným popisem zajímavé architektury, případně i výzdoby a inventáře na zámku či hradu apod. U kostelů nebo kaplí je z valné většiny napsáno, komu jsou zasvěceny, a není-li uvedeno jinak, jde o římskokatolické kostely. Následuje-li za popisem lokality středník, je věnována pozornost ještě blízkému okolí této lokality. U většího počtu ploch, které se nacházejí blízko sebe, mohou být lokality totožné, v tom případě je použit odkaz na jiné heslo, ve kterém je tato lokalita s jejími památkami již popsána (např. v blízkosti ÚN Bezdrév se nachází mj. Bezdrývka nebo Munický rybník, které mají vlastní heslo; u Bezdrévu se dozvíte více o Hluboké nad Vltavou, na kterou se u těch dalších rybníků už jen poukazuje – Hluboká nad Vltavou viz Bezdrév).

Řazení jednotlivých hesel v encyklopedii, jakož i v doplňujícím rejstříku dalších vodních ploch, je striktně abecední. Mají-li vodní plochy zachycené encyklopedií v samostatných heslech stejný název (například Nový rybník), rozlišujeme je mezi sebou indexem (Nový rybník^{1–20}), a to postupně s jejich vzrůstající výměrou v ha. V rejstříku jsou v menší míře též uvedeny alternativní názvy ploch s příslušným odkazem na stránku „svého“ hesla; tyto varianty se liší od vžitých názvů, které vznikaly k přihlédnutí k době i krajovým či nářečním zvyklostem. Proto se může zdát, že je způsob psaní prvních písmen u vodních ploch nejednotný. Tyto názvy opatruje Návoslovná komise Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního a mnohé jsou již dávno součástí *Zeměpisného lexikonu ČSR* (1984), jehož jsme se přidržovali. U ostatních názvů byla aplikována obdobná pravidla tvoření zeměpisných názvů s vodní tematikou. Ale přesto se stává, že v internetových vyhledávacích, zejména u víceslovných názvů, najdete velká či malá písmena určitého rybníku odlišně. Rejstřík se ale hlavně věnuje ostatním vodním plochám, na které v encyklopedii již nezbylo místo v podobě vlastního, samostatného hesla. Číslo stránek za takovou lokalitou pak odkazují na místa, kde je o nich zmínka, což umožňuje jejich základní lokalizaci.

Součástí encyklopedie je také malý slovníček použitých odborných termínů týkajících se hydrologie, jakož i seznam zkratk a doporučené literatury, která zájemcům nabídne podrobnější informace zejména k památkám.

Autor i redakce si jsou velmi vědomi toho, že v tomto poměrně malém rozsahu není samozřejmě ani možné k zařazeným heslům poskytnout vyčerpávající informace, ale jen ty opravdu základní. Přesto věříme, že cíl, který si knížka vytkla, by se mohl naplnit. A to, aby si čtenář i na tomto poměrně stručném výčtu uvědomil, kolika vodními plochami oplýváme a jak jsou početné i rozmanité krásy naší vlasti, ať již v bohatství naší přírody, množství památek nejrůznějšího druhu, ale i potencionálu lidí, kteří tu žili a žijí, a to v celé jejich šíři a velikosti...

Autor

Země tisíců rybníků...

Zadáte-li si do internetového vyhledavače „Zemi tisíce jezer“, vypadne jen na Seznamu více než 250 000 odkazů (nehledě na cizojazyčné mutace). Samozřejmě se tím míní Finsko a není divu, vždyť je tam příroda obdařila asi 10 000 jezery. A to nás rozhodně ne. Jistě není třeba podceňovat naše jezera, byť se už Bohuslav Balbín skepticky vyjádřil, že „vlastních jezer a tůní mají Čechy poskrovnu, že si ... pro malý počet a bezvýznamnost ani nezasluhují zvláštní výčet“.

Zkusil jsem na internetu totéž se „Zemí tisíců rybníků“, neobjeví-li se odkaz na Českou republiku. A objevil se, ale jeden jediný, a to na stránce nazvané příznačně Brouzdaliště... A přitom u nás najdeme tolik rybníků, že by si Česko takovou poetickou přezdívku opravdu zasloužilo. Navíc nevznikly jako dar od Pána Boha (pardon od Matky Přírody), ale usilovnou prací tisíců lidí a desítek generací. Než se mi dostal do rukou rukopis Stanislava Štefáčka, ani jsem netušil, kolik těch rybníků vlastně máme. A protože by se opravdu všechny naše vodní plochy do jedné knihy ani nevešly, museli jsme si stanovit jako kritérium (až na výjimky), že zahrneme jen ty větší nad 7 ha, a navíc ještě omezíme ilustrační doprovod a raději zařadíme podrobný rejstřík s dalšími plochami, které kniha mapuje, byť ne v samostatných heslech. I díky tomu tak nevím dodnes, kolik vodních ploch u nás vlastně je – a obávám se, že to neví vůbec nikdo (zejména, půjde-li o různé vesnické rybníčky a přeceťné požární nádrže) – ale zároveň soudím, že jejich počet asi není to nejdůležitější.

Libri se od počátku své existence snaží zachytit naše dědictví a k tomu rybníky a vodní nádrže jako dílo lidských rukou, ale i nemnohá jezera jako dílo přírody bezesporu patří. A tak se po knize o lázních a léčivých pramenech, mostech, soutocích našich řek, ale i čtyřdílných *Technických památkách* (ty vedle jiných vodních děl zachycují jak přehrady, vzniklé před rokem 1945, tak mnoho velkých rybníků a dovolím si je doporučit zejména milovníkům technických dat), dostalo samostatné knihy i našim vodním plochám.

Klobouk dolů před autorem, který sice není žádný nováček a napsal už několik knih věnovaných rybářským průvodcům po tekoucích vodách i vodních plochách a také encyklopedii našich vodních toků, že se pustil do tak náročného díla, v němž zúročil svůj celoživotní zájem. Tím spíše, že někdy jsou k dispozici údaje značně rozdílné, kusé, anebo žádné..., kolísají jak samotné názvy (to jsme se snažili vyřešit připojeným rejstříkem), tak i způsob použití velkých a malých písmen... Přes snahu autora i redakce se jistě ani nám nepodařilo uvést vždy správné údaje, což ale můžete Vy, laskaví čtenáři, napravit, když nám napíšete a na případná nedoplnění upozorníte.

Navíc Štefáčkova kniha není zaměřena jen na popis vodní plochy a jejího využití včetně rekreačního, ale všímá si vždy také nejbližšího okolí, přírodních i kulturních památek, a to nejen těch proslulých, ale i všech menších vesniček a obcí či měst, kostelíků, kaplí, zřícenin, přírodních zajímavostí, skal, vyhlídek, prostě přináší zájemcům o turistiku a naši minulost

základní informace, co lze v okolí vyhledat a spatřit. Vědomě se tak vrací k bohužel už dlouho zapomínanému odkazu našich předků, kteří s citem tvořili to, čemu se říká kulturní krajina, kdy i užitková díla, kterými rybníky – a těch je v knize samozřejmě naprostá přehled – nesporně byly, s rozmyslem zasazovali do krajiny.

Většina z nás má samozřejmě povědomí o rožmberské či pernštejské rybníční soustavě, jejichž vrchol se datuje už do 16. století, kdy ryby tvořily i významný vývozní artikl. Jména jako Štěpánek Netolický či Jakub Krčín z Jelčan dodnes neztratila svou proslulost. Ovšem na mnohé a mnohé další se už pozapomnělo, stejně jako na fakt, že rybníky byly zakládány už mnohem dříve a také na celé řadě dalších míst, doslova téměř všude. V nedávné minulosti se jaksi neslušelo připomínat, že k nám znalosti o jejich budování i chovu ryb přinášely zpočátku církevní řády počínaje benediktiny, přes cisterciáky a premonstráty. Vždyť ryba byla pro křesťany především posnní jídlo, a byt Kosmas vkládal do úst praotci Čechovi slova, že jsou u nás „vody hojné a nad obyčej rybnaté“, záhy to už nestačilo. Ostatně o úloze církve při zakládání rybníků vypovídají i jména mnohých z nich: Farář, Velký i Malý farský, Mnich, Mnišský, Nadmnišský, Jeptiška, Křtěný, Jezuitský, Kartouzský, Křižovník, Emauzský, Kostelní i Podkostelní, Cirkvičný, Konvent, Opatský i Opatovský, Převorovský, Klášterský, Kněžský, Děkanský, Prelátský, Biskupský, a dokonce i Papež, ale najde se i pár Kacířů a též Poloboží, Zbožňov a Nebeský. Není jistě náhodou, že naše nejvýznamnější dílo o rybníkářství a chovu ryb ze 30. let 16. století *O rybnících a rybách, které v nich žijí* (většinou zkráceně *O rybnících*), které získalo ohlas v celé Evropě, pochází z pera nejprve biskupského sekretáře a poté biskupa olomouckého Jana Doubravia, ježmu se přičítá i vybudování Záhlinické soustavy rybníků. Ve svém spise vycházel z poznámek svého předchůdce na biskupském stolci, ale i z vlastního pozorování a studia. Napsal ho jako humanista v jazyce vzdělanců, latině, a brzy se dočkal jak řady knižních vydání, tak i překladu do angličtiny či polštiny, jen do češtiny až ve 20. století.

Byla to ale právě jména, která mě v této encyklopedii hned při prvním čtení velice zaujala. Kdo další patřil zejména ve starších dobách k zakladatelům rybníků, vypovídají jejich jména jako Panský, mnoho Zámeckých či Podzámeckých, ale i Kastelský, ojediněle Hradecký či Hradní, Hrádeček, Hradiště a také Tvrzský či Strážov, panovníkům (čili královské komoře) patřily Komorní, najdeme Panský i Panin, Dvorní, Podedvorní, Dvorský i Zádvorský, Kněžic(ký), Knížecí, Král, Králův, Královský i Králomožný. Z dalších „hodností“ od nejnižších po ty nejvyšší je možno připomenout mj. Pěšák (což je pojem rybníční, ne vojenský), Soldát, Strážník (Malý i Velký), Služebník a Služebný, Hospodář (Mladý i Starý), Důchodenský, Komorník, Panoš, Dvořák, Rytiř, Rytiřský, Hejtmánek, Starosta, Fojtovský, Šafář, Regent, Šlechtic, Šlechtů, Purkrabí, Kandelářský.

Samostatnou kapitolu by si zasloužilo, jak se vodní plochy zapsaly do písní i literatury. Kdo by neznal *Už se ten Tálínskej rybník nahání...*, nevzpomněl na Máchu, jehož jezero je ale rybník! (Balbín k tomu uvádí, že ho dal „pod hradem Bezděz Léta Páně 1366 velkým úsilím vybudovat a naplnit čerstvou vodou sám vznešený císař Karel IV..., který neváhal přispět k dílu svýma urozenýma rukama“), starší ročníky vědí ještě ze školních lavic, že rybník Hejtmán posloužil jako múza Františku Hrubínovi, zatímco jeho vrstevník Vilém

Žádava jako nutnou úlitbu budovatelskému režimu opěvoval Vodní přehradu. Kolika legendami (až po tu vytvořenou StB) bylo opředeno Čertovo či Černé jezero...

Je třeba připomenout, že rybníky, byť od toho mají jméno, zdaleka nesloužily jen k chovu ryb. Mnohé měly i další funkce, z nichž jedna byla i ochrana před záplavami, vzpomeňme s vděkem alespoň na Rožmberk, který docela nedávno zachránil Prahu před mnohem větší katastrofou, než ji o povodních postihla... Další zase poskytovaly vodní energii i samu vodu, a to nejen pro mlýny (Mlýnský, Mlýnek, Mlynářův, Mlynářka i německy Mollerovský), ale také pro hamry, stoupy, valchy, pivovary a další provozy (Hamr, Hamerský, Dolní a Horní Hamerníků, Buchamer, Hutní i Hufský, Starohufský, Vysokopecký, Struský, Kovářský či Kovářovský, Ruda, Rudský, ale také Valcha, Stoupa, Šlejferna, Jahelník, Kroupovský, Pilský, Dehtář, Mydlovarský, Pivovarský).

U jmen samozřejmě narazíme i na taková, která „čekáme“ a jsou spojená s faunou a flórou: Rosnička, Žabí, Žabinec, Žabakor, Žabov, Žabrkoč, Ráček, Rakovec, Mušlov, ale také Hadí. Hodně jmen pochází od ptáků: od obecného Ptáček, přes chovné Kachní, Kachník, Kačenec, Kačer, Kačák, Husí, Husičkář, z dalších je i v našem neúplném výběru zastoupen Bažantí i Bažantula, Brabčák, Bukač, Čápský (i Horčápský a Výčápský), Datlík, Holub, Holoubkův, Chocholouš, Káňov, Kukačka, Labuť, Labutí i Labutinka, Jestřabice, Pávek, Racek, Tetřeví, Slaviček, Sojkův, Soví, Stehlík, Sýkora, Sýkorák i Sýkorník, Špačkov, Vrabec, Výrovský i Výrovce. A to je také jedno z dalších „poslání“ vodních ploch – hnízdiště – ať už dočasné, nebo trvalé – především vodního ptactva.

Méně je kupodivu zastoupen ve jménech hmyz, byť některý v létě turistům dokáže pobyt u rybníka pěkně znepříjemnit: Komárovský, Vosí, Zlatohlav, Muší křídlo, Roháč, najde se i Šváb, zatímco Rus k nám tehdy, zaplať Pán Bůh, ještě nedorazil...

Z dalších zvířat je to dnes už téměř neznámý bobr (Bobrov, Bobří, a to Malý i Velký), dále Ježkovský, Veverský, Zaječí, Králík, Liščí, Vlkovský, Vlček, z domácích Beránkův, Beranovec, Koží, Kozlovský, Vepřovský i Nesviňský, Kobylí, Klusák, Kravský, Kočkov, Kocour, Čubka, z cizokrajných je to Hroch (a hned Velký). A samozřejmě nechybí ani jména odvozená od ryb: Kaprov i Kapr, Kaprový, Karásek, Úhoří, Štičí i Rejštičí, Pstruží, kupodivu i Herinkovský.

Další pochází od stromů a další flóry, která se snad vyskytovala na hrázi či v okolí: Březový, Lípa, Lipový, Dubový, Dubný, Smrk, Smrkovec, Smrkový, Smrčků, Olšový, Olší, Ořechovský, Osika, Tis, Tisovák, Borský, Vrbový i Vrbinec, Jalovcový, ale také Sítinový, Konopný, Vrbinec, Rákosový, a dokonce i pohádkový Rákosník, Trávní, Luční a pak Senný, Chmelovský, Přesličkový, Heřmánek, Jahoda, Květoňovský...

Jiný okruh tvoří názvy související s rybníkářstvím: Bašta, Čerpák, Krčín, Sádkový a Nad-sádkový, Nad Sádkami, Podsádkčí, Stav a Stávek, Velké Stavidlo, Plodový, Tažný i Výtazník, Měrák, Chodec, Haltýř, Dvouhrázný, Obecní, Koryto, Žleb, Hluboký, Bezedno, Propast, ale i Bahniť, Blato, Blatec, Blatečko, Hliněný, Hlinitý, Mělčina, Kaliště.

Nikoho nepřekvapí, že najdeme Mokřý rybník, ale že je také Suchý anebo Suchánek, či dokonce Sahara, Spálený a Požár? Také „moderní“ názvy jako Silniční, Tovární, Nádražní, Malý a Velký ústavní bychom asi nečekali.

Jiné názvy zachycují často již neexistující povolání jako Dráteník, Písař, Švec, Zahradník, Šenkýř, Krčmařík, Bačův, Hlásný, Kartáčník, Lesník, Myslivecký i Pytlácký, Krejčí i Tovaryš, Pastejřka a další mizející slova Šlejferna, Pazderna, Motovidlo.

Těžko rozhodnout, zda se při pojmenování řídili jen tvarem rybníka, když čteme názvy jako Peřinka, Punčocha i Punčoška, Duchna, Prádlo, Knoflík, Řemínek, Nohavice (Velká i Malá), Klobouček, Kloboučníků, Chobot, Mošnička, Nosovský, Klec.

Rozhodně lze ze jmen rybníků „postavit“ dům, kde je Jizba, Schod, Světlík, Pokoj či Malý Pokoj a v něm Stolec, Skříň, Truhlíčky, Police, V kolébce, Zrcadlo, Podlážka, Kuchyň či Kuchyňka a v ní také Kuchař, najde se i nějaké vybavení: Kalich, Malý kotelský, Miska, Rendlíček, Řešato.

Opominuto nebylo ani jídlo: Polívkův, Rohlík, Rohlíček i Houskův, Homolka, Jelito, Klobása, Paštický, Masáček, respektive jeho gargantuovské následky: Lačnov, Srkovec, Nadýmák, Nadýmač a Nadýmáček, až po Srálkovský a Kakalík, zastoupena je Malá Strana i Velká Strana, ale také Nesvačil, Hlad, Hladov, Nesyt, Hubenov...

Některá jména rybníků jsou opravdu pozoruhodná, za všechny alespoň: Stojespal, Sedmilhář, Potěšilek, Posměch i Posmišek, Překvapil, Šalba, Tupý, Zimolejsek, milovníky židovských anekdot potěší Roubíček (chybí však pan Khon). Je tu Velebil i Plaček, Mrhal, Čekal i Pilný, Vylhal i Nezmar, Škaredý, Škarohled, Šilhavý, Pýchovec i Těšín, Nedovedlo i Potěšil, Vyplatil či Mozol, Vymyslík, Velká Outrata, Chválovec, Překvapil.

Opominut při výběru jmen nebyl ani rozličný stav: Křtěný, Nalezený, Velký i Malý Panenský, Panic, Vdovec i Starý Vdovec, Sirotek, Matka, Stařeček, Bába, Babka, Babí, Svobodný, Ženich, Ženský.

A nakonec jsem si nechal vždy populární „černou kroniku“, na kterou si zjevně potrpěli i naši předci: Malý i Velký Bědný, Brložský, Hrozný, Hrubý, Chudý, Klec, Krvavý, Křivoš, Lačnov i Lačná, Lžín (Nový), Mordýř, Nadávky, Nalezený, Nemravný, Nepřízeň, Nera-
bov, Nesvorný, Neštěstí, Nuzov, Oběšenec, Oběšený, Podřezaný, Pohořelec, Požár, Pro-
klatý, Puštěnec, Pýcha, Pytlák, Prchal, Skopaný, Skučák, Spurný, Strachovec, Strašný, Šalba, Šatlava i Šatlavy, Šibeničník, Šibeňák, Špitálek i Špitálský, Traviční, Travičník, našel se hned párek Utopenců, nepotěší jistě ani Velká Outrata, natož Vazebný, Vrah, Vražedný, Vy-
dloubal, Vylhal, Výprask, Zármutek, Závist i Závistivý (Malý i Velký), Zlámanec, Zlo, Zhejral, Zmrhal, a už tehdy nejprve přišla Zástava, aby dotýčný skončil jako Žebrák, Žebrácký, Žeb-
rákov.

Tak Vám přeji hezké počtení a ať Vám kniha dobře slouží při toulkách!
František Honzák, šéfredaktor Libri

Seznam zkratek

Č	Čechy	PZ	přírodní zajímavost
č.	číslo	S	sever, severně, severní
čp.	číslo popisné	SČ	severní Čechy
ČR	Česká republika	SL	Slezsko
čs.	československý	SM	severní Morava
ha	hektary	STRČ	střední Čechy
CHKO	chráněná krajinná oblast	STRM	střední Morava
J	jih, jižně, jižní	sv.	svatý
JČ	jižní Čechy	SV	severovýchod, severovýchodně, severovýchodní
JM	jižní Morava	SVČ	severovýchodní Čechy
JV	jihovýchod, jihovýchodně, jihovýchodní	SVM	severovýchodní Morava
JVČ	jihovýchodní Čechy	SZ	severozápad, severozápadně, severozápadní
JVM	jihovýchodní Morava	SZČ	severozápadní Čechy
JZ	jihozápad, jihozápadně, jihozápadní	SZM	severozápadní Morava
JZČ	jihozápadní Čechy	tis.	tisíc
JZM	jihozápadní Morava	TP	technická památka
km	kilometr	tzv.	takzvaný, takzvaně
km ²	kilometr čtvereční	ÚN	údolní nádrž
M	Morava	UNESCO	Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
max.	maximální	V	východ, východně, východní
mil.	milion	VČ	východní Čechy
m	metr, metrů nad mořem	VM	východní Morava
m ³	metry kubické	Z	západ, západně, západní
NKP	národní kulturní památka	ZČ	západní Čechy
NPP	národní přírodní památka	ZM	západní Morava
NPR	národní přírodní rezervace	žel.	železniční
P.	Panna, Panny	➤	odkaz na heslo
PR	přírodní rezervace		

Encyklopedie vodních ploch

Adamovský rybník (8 ha) JČ mezi Ledenicemi a Petrovicemi, 4,5 km SV od Borovan na levém přítoku Zlaté stoky, Spolském potoce. Rybník s podlouhlým ostrůvkem přístupný po místních komunikacích má ze tří stran les, slouží k chovu ryb i jako přírodní koupaliště. Okolí: Velká Vlčná, Stávky (480 m), Bornice, Pláně (470 m); **rybníky** ↗ Výskok, Žabkoč. Lokality: **Ledenice** (2 114) kostel sv. Vavřince, kamenný pranýř.

Amerika, též Městský rybník (45 ha) ZČ u Klestu 2 km JZ od Františkových Lázní na náhonu Slatinského potoka v Chebské pánvi, je rybochovný. Rekreatanti mají vymezen prostor ke koupání, k dispozici je půjčovna loďek, tábořit lze v autokempu Jadran. Plocha tvaru ptačí hlavy s dlouhou zátokou (900 m) má uprostřed velký zarostlý koberec. Podél S břehu vede silnice Lužná – Františkovy Lázně. Okolí: Pod Floridou, Slatina, PZ Amerika, Komorní Hůrka (503 m); **rybníky** Miska, Horní, Ptačí, Říční, Klára, ÚN ↗ Skalka. Lokality: **Františkovy Lázně** (5 184) léčba nemocí ženských, ústrojí oběhového a pohybového, Společenský dům, pavilony: Louisina a Studeného pramene, Františkova pramene, Solného a Lučního pramene s kolonádou, kostel Povýšení sv. Kříže, evangelický kostel, pravoslavná cerkev sv. Olgy; lázeňský dům Zlatá studna, Císařské lázně, dvorana Glauberových pramenů, Balneologické muzeum; v okolí Antonínova výšina (485 m) s vyhlídkou, PR Hájek (Soos) – rašeliniště s bahenními sopkami, teplými prameny a zajímavou květenou, Komorní Hůrka (503 m) vyhaslá sopka, na jejímž svahu vyúsťuje štola.

Andělský rybník, též Dlouhý rybník (9 ha) ZČ u Tisové 6,2 km JV od Tachova na pravém přítoku Mže v Tachovské brázdě, je výtokový a rybochovný. Plocha tvaru lidské hlavy v otevřené krajině je poměrně zarostlá. Břehy s místním ozeleněním mají na J stromy, u V břehu vede silnice Tisová – Staré Sedliště. Okolí: Na Vrchu (525 m), U Rozcestí (518 m), PZ Tisovské rybníky, javor klen; **rybníky** Pijavka, Bezděkovský, ↗ Borský², Velký a Malý podvesný. Lokality: **Lhotka u Tisové**, zámeček, zachovány prostory se zrcadlovými klenbami a štukovou výzdobou. **Staré Sedliště** (996) kostel sv. Prokopa a Oldřicha. **Tisová** (459) kostel sv. Mikuláše s chórovou věží.

Anenský rybník (17 ha) ZČ v údolí osady Svatá Anna 1,7 km SZ od Plané na levém přítoku Hamerského potoka v Tachovské brázdě. Slouží k chovu ryb, je biologickou rezervací vodní květeny. Má travnatý břeh, písčité a bahnité dno s pozvolným spádem do 5 m. Atypická plocha s jednou dlouhou zátokou má břehy s místním ozeleněním, na Z a J les; PR Anenské rybníky – hnízdíště racka chechtavého. Podél J břehu vede silnice Planá – Zadní Chodov. Okolí: Sv. Anna, židovský hřbitov, Rybárna; **rybníky** ↗ Labutí, Nový velký, Mlýnský, Výprask, Kučerův. Lokality: **Chodová Planá** (1 801) starý zámek, dvoukřídlý

patrový, nový zámek s anglickým parkem, kostel sv. Jana Křtitele; v okolí **rybník** ↗ Regent s loděnicí jachet, Lazurový vrch se zbytky štol, Dolní Kramolín s minerálním pramenem Ilšano. **Planá** (5 045) zámek s parkem; farní kostel Nanebevzetí P. Marie, kostel sv. Petra; rozhledna Bohušův vrch.

Baba (10 ha) JČ mezi Borovany a Hlubokou v Třeboňské pánvi na pravém přítoku Stropnice, je rybochovný, napájen Chrastským a Vrcovským potokem. Má travnatý břeh, ze dvou stran jsou písčité pláže, hlinitopísčité dno s mírným spádem má hloubku do 2 m. Trojúhelníková plocha má břehy s místním ozeleněním, na S je malý lesík, na J vede žel. trať. Okolí: Na Loučkách, Pod Pláněmi (470 m), Padělký, Nový Dvůr, Kuchyňka; **rybníky** ↗ Bašta, Krčín, Výkotná, Linda. Lokality: **Borovany** (3 312) probošství augustiniánů kanovníků, trojkřídlý patrový zámek, kostel Navštívení P. Marie; Pohraniční skanzen. **Trocnov**, památník Jana Žižky (NKP).

Babín (11 ha) ZM u Budče 3,7 km JZ od Žďáru nad Sázavou na Oslavě, je rybochovný a slouží jako ochranná stanice CHKO Žďárské vrchy. Břehy s místním ozeleněním, při V břehu je podlouhlý ostrůvek. Okolí: Babín, Hamerský kopec (593 m), Kopeček (599 m), Zadní Holetín; **rybníky** ↗ Matějovský, Šramový, Obecní. Lokality: **Žďár nad Sázavou** viz Bránský.

Babylón (13 ha) ZČ v rekreačním středisku Babylon na Trhanovském potoce 5,8 km JZ od Domažlic, slouží k chovu ryb a odběrům vody. Má travnatý břeh, písčitou pláž i dno s pozvolným spádem, vymezen prostor pro neplavce. Je využíván ke koupání, plachtění, veslování i windsurfingu. K dispozici je půjčovna loděk, autokemp i ubytování v chatkách. Plocha tvaru číslice 1 má břehy porostlé stromy, na J je v kontaktu s domovní zástavbou. Při Z břehu vede silnice Draženov – Horní Folmava. Okolí: Pila, Baštírna, U Šandu, Na Štefju, Na Pohodnici, U Honesy, Na Hlavě (533 m), PZ Sokolova vyhlídka, Louka u Šnajberského rybníka; **rybníky** ↗ Černý¹, Zelenovský, Strakovský, Šnejberský, Velký, Hadrovec; náhon Teplé Bystřice. Lokality: **Domažlice** viz Smolovský rybník.

Barachovec (11 ha) JČ u Nových Kestřan 8,6 km V od Strakonice na Vítkovském potoce, levém přítoku Otavy, je průtočný. Obdélná plocha má 4 různě velké zátoky. Břehy s místním ozeleněním mají při V straně les. Okolí: Horný (420 m), Poledník, PZ a **rybník** ↗ Velký potočný, a dále ↗ Velký vítkovský, Novokestřanský. Lokality: **Dobev** (730) koncem 18. století vybudováno 36 domů pro plavce vorů a dřevaře (Nová Dobev); v okolí rozhledna Velký Kamýk (531 m). **Štítkov** (913) čtyřkřídlý zámek, kostel sv. Mikuláše, hřbitov s kostnicí, zámecký park; v okolí Sudoměř, Strakonice.

Barbora (11 ha) SZČ na V okraji Duchcova v Mostecké pánvi. Rybník je neprůtočný, téměř celý obklopen domovní zástavbou a chatovými osadami. Plocha s malým zarostlým ostrůvkem má břehy s místním ozeleněním, které jsou na J lemovány silnicí Duchcov –

Želénky. Okolí: Křinec (241 m); **rybníky** Malá Barbora, Leontýna, Vinduška, ÚN ➤ Všechny. Lokalita: **Duchcov-město** (8 913) kostel Zvěstování P. Marie, hřbitovní kostel sv. Barbory, evangelický kostel s farou, památník katastrofy na dole Döllinger; v okolí rekreační oblast Leontina, hrad Osek, Teplice, Dubí. **Duchcov-zámek** – barokní komplex po úpravách: čestný dvůr, zámecká obrazárna, Casanova zde napsal paměti, zámecká zahrada; do zámku a parku je bezbariérový přístup.

Barnovská, též Vodní nádrž Barnov (21 ha) SM u Hadinky 7,5 km JV od Budišova nad Budišovkou v Nízkém Jeseníku ve vojenském výcvikovém prostoru Libavá, leží na řece Odře. Téměř ze všech stran je obklopena lesem. Okolí: U Hadinky, Častochovské kamenné moře, Olověný vrch (616 m). Lokalita: **Staré Oldřůvky**, kostel Navštívení P. Marie s 3 kaplemi v okolí; břidlicový důl. **Budišov nad Budišovkou** (3 149) barokní kostel Nanebevzetí P. Marie.

Bartošovické rybníky (121 ha) SM mezi Pustějovem a Bartošovicemi 3,6 km JZ od Studénky na pravém přítoku náhonu Odry v CHKO Poodří. Větší plochu má Dolní bartošovický (74 ha), menší je Horní bartošovický (47 ha), oba slouží především k chovu ryb; je tu vzácná vodní květina. Plocha Dolního rybníka se 4 ostrůvky má břehy s místním ozeleněním, na SV je v kontaktu s domovní zástavbou. Horní rybník má na hladině 3 dlouhé a několik menších ostrůvků, břehy jsou porostlé stromy, na J je les. Okolí: PZ Koryta, Kotvice, Bartošovický luh, Pusté nivy (242 m), Bartošovický kopec (277 m); **rybníky** ➤ Kačák, ➤ Kotvice, ➤ Nový¹⁶. Lokalita: **Bartošovice** (1 606) dvoukřídlý třípatrový zámek; z kostela sv. Ondřeje se zachovala věž; PZ Sedlnické sněženy; stanice dravců. **Nová Horka** (334) zámek je patrová trojkřídla budova, pozoruhodná sala terrena, kaple.

Baška ÚN (32 ha) SL 3 km JV od Frýdku-Místku na Baštici, pravém přítoku Ostravice, v Podbeskydské pahorkatině (od roku 1963). Zemní hráz je vysoká 8,5 m, délka v koruně 962 m. Plocha s 1 ostrůvkem, hloubka až 7,8 m, objem 0,04 mil. m³ a délka vzdutí je 1 km. Slouží k dodávce vody pro průmysl, rekreačně ke koupání, veslování, plachtění, windsurfingu a ke sportovnímu rybolovu. Tábořiště je na V straně nádrže, k dispozici je půjčovna loděk. Nádrž je plochá a mělká, má travnatý břeh, břehy porostlé stromy mají na V les, na Z jsou chatové osady a domovní zástavba. Okolí: Kvíčalka, Za Přičnicí, Hůrky (342 m), PZ Profil Morávky; **rybník ÚN** ➤ Olešná. Lokalita: **Baška** (3 176) tábořiště u přehrady. **Frýdek-Místek-město** (63 808) kostel sv. Jana Křtitele, hřbitovní kostel sv. Jošta, poutní kostel P. Marie, evangelický kostel, farní kostel v Místku, Muzeum Beskydy. **Frýdek-Místek-zámek** – komplex budov kolem dvou nádvoří rozšířený do čtyřkřídle podoby, pětipatrová hranolová věž, arkády, Rytiřský sál se znaky slezské šlechty; do přízemí je bezbariérový přístup.

Bašta¹ (7 ha) JČ 1,5 km V od Borovan na pravém přítoku Stropnice v Třeboňské pánvi. Plocha tvaru pyramidy má břehy s místním ozeleněním, na S a J jsou lesíky, je rybochovný.

Okolí: Vlčinec, Borovanský les, Paškův Mlýn, Borovanský vrch (514 m), PZ Žemlička, Brouskův mlýn; **rybníky** Výkočná, Linda, Krčín, Cilř, Nádrž, Horní a Dolní Rohožný, Duchna, Šejkovec. Lokality: **Borovany** (3 312) probošství augustiniánů kanovníků, trojkřídlý patrový zámek, kostel Navštívení P. Marie; Pohraniční skanzen. **Trocnov**, památník Jana Žižky (NKP).

Bašta² (8 ha) JZČ u Čichtic 2,5 km JV od Bavorova na pravém přítoku Blanice v Šumavském podhůří. Plocha má tvar palcové rukavice a břehy porostlé stromy, Z břeh je v kontaktu s domovní zástavbou. Rybník je výtokový. Okolí: Nový Dvůr, židovský hřbitov, Hnojnice (544 m), Čichtický les; **rybníky** Lhotovský, ↗ Hluboký¹. Lokality: **Blanice**, kostel sv. Jiljí; v okolí Bavorov, zříceniny hradu Helfenburk.

Baštovec (7 ha) JČ 2,3 km SZ od Nových Hradů na levém přítoku Stropnice v Novohradském podhůří. Plocha tvaru širočiny je obklopena hrázemi dalších rybníků, místy stromy. Okolí: chata Janovka, Svaryšov s rozhledem, chlum Výhledy (548 m), Žárský les; **rybníky** ↗ Kachn², Velebil, Oborský, Horní a Dolní karolinský. Lokality: **Nové Hradby-město** (2 649) kostel sv. Petra a Pavla; v okolí PR Terčino údolí – lesní park se smíšenými porosty ve stáří 150–200 let s romantickými stavbami v údolí Stropnice, PR Červené blato (267 ha) – rašeliniště se vzácnými, až 250 let starými porosty borovice blatky, Novohradská klauza – vodní stoka k plavení dříví, Cuknštejn. **Nové Hradby-hrad a zámek** – z hradu se zachovala hranolová věž; patrový zámek – objekt uprostřed anglického parku je dominantou obce; brána s alegorickými plastikami *Léta a Podzim*, hlavní sál je nejvýznamnější prostory zámku; v parku domácí i cizokrajné dřeviny, jehličnany a listnáče, zahradní pavilon.

Bažantí rybník (15 ha) SM u Jistebníku 4,7 km SV od Studénky na kanálu řeky Odry v CHKO Poodří, je průtočný a rybochovný. Plocha s malým ostrůvkem má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním. Okolí: Bezručova osada, Rybníky, Dřevěný Mlýn, PZ Rákosina; **rybníky** Průtočný, ↗ Sítinový, ↗ Starý, Bezruč (↗ Prostřední³). Lokality: **Jistebník** (1 467) farní kostel sv. Petra a Pavla. **Stará Ves nad Ondřejnicí** (2 395) kostel sv. Jana Křtitele, dvoupatrový čtyřkřídlý arkádový zámek, hranolová věž s dřevěným ochozem.

Bažantnice (15 ha) JM mezi Mutěnicemi a Jarohněvicemi Z od Hodonína na Kyjovce v Dolnomoravském úvalu. Plocha tvaru obdélníku má Z břeh, vedle kterého se nachází železnice, porostlé stromy, jinde je místní ozelenění. Okolí: Bažantnice, Zlodějská alej, Nová Hajdová, bývalý důl 1. máj, vinné sklepy; **rybníky** ↗ Jarohněvický, Mlynářka, Hejdivský, ↗ Srálkovský. Lokality: **Mutěnice** viz Srálkovský.

Bečický rybník (8 ha) JČ u Bečic 6,1 km V od Týna nad Vltavou na Židově strouze v Tábořské pahorkatině, je průtočný a rybochovný. Plocha tvaru ležící postavy má u hráze na S straně les, jinde místní ozelenění. Při V břehu vede silnice Bečice – Březnice. Okolí:

Dobšice, Hviždalka, Silovice, Čenkov u Bechyně; **rybník** ↗ Žimutický. Lokalita: **Týn nad Vltavou** (6 831) dvoupatrový arcibiskupský zámek, kostel sv. Jakuba Většího, hřbitovní kostel sv. Víta; otáčivé hledišťe; v okolí kanoistická loděnice.

Bedřichov ÚN (42 ha) SČ 6,4 km SV od Liberce na Černé Nise v CHKO Jizerské hory (od 1906). Tízní zděná hráz je vysoká 23 m s délkou v koruně 340 m. Bahnité dno má hloubku až 14,6 m, objem 0,04 mil. m³, délka vzdutí je 1 km. Patří mezi korytovité nádrže, využívána je zejména pro hydroenergetiku (z nádrže vede přivaděč na vodní elektrárnu v Rudolfově). Slouží i k ochraně před velkými vodami, ke sportovnímu rybolovu i pro rekreaci. Okolí: Milíř (835 m), kříže – Stammelův, D. Spinové, Gregorův, pomníky – Johneho, Šamalův, Melzerův, U Buku, Krabice, Olivetská hora (886 m), PZ Klikvová louka, Nová louka, Jizerskohorské bučiny, Ptačí kupy; **rybník ÚN** ↗ Josefův důl. Lokalita: **Bedřichov** (184) oblastní dům Horské služby; rozhledna Královka (859 m); v okolí Liberec; Jizera (1 122 m).

Bělohůrecký rybník (54 ha) JČ mezi Chvalešovicemi a Bílou Hůrkou 7,2 km JV od Protivína na Bílém potoce v Českobudějovické pánvi. Slouží k chovu ryb i jako zásobárna pitné vody. Rozeklaná plocha s 1 ostrůvkem má břehy porostlé stromy i místním ozeleňením. Kolem S břehu vede silnice Temelín – Čičenice, u J břehu je silnice Protivín – Dříteň. Okolí: Sv. Václav, Nuzová (436 m); **rybníky** ↗ Plaček, ↗ Dvořák, Čekal, ↗ Podhorský, Cihelna, Pustý, Kozlovka. Lokalita: **Bílá Hůrka**, kostel sv. Štěpána. **Chvalešovice**, část Temelína, nad rybníkem je jedna z nejceněnějších jihočeských tvrzí – patrová budova obdélníkového půdorysu, na čelní straně členěná 3 vysokými štíty se zbytky sgrafit.

Bendík (7 ha) JČ u Hlincové Hory 5,7 km V od Českých Budějovic na pravém přítoku Vltavy v Třeboňské pánvi, je průtočný a rybochovný. Obdélná plocha má břehy s místním ozeleněním, na SZ je menší lesík. Nedaleko S břehu vede silnice Rudolfov – Zvíkov. Okolí: Vyhličky, Jednota, U Kazu (548 m), Zadní Klíny (539 m), Děkan; **rybníky** ↗ Mrhal, Nosovský, Bahnitý, Čekal. Lokalita: **Rudolfov** (2 303) trojlodní luteránský kostel sv. Víta; zámek Rudolfov z 16. století byl využíván pro vojenské účely; zámek Lustenek z 16. století se zbytky renesančních sgrafit; v okolí Dlouhý vrch (550 m) s výhledem a možností závesného létání.

Beranov (11 ha) JČ u Čakova 8,8 km Z od Českých Budějovic na levém přítoku Dehtářského potoka v Českobudějovické pánvi, slouží k chovu ryb. Plocha tvaru karafy s 1 ostrůvkem má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním a S břeh kopíruje silnici Dubné – Zábोří, začíná zde i velký lesní komplex. Okolí: Podvrážský mlýn, Vráže (480 m), Mezi Palouky, Šlachty; **rybníky** Podvrážský, Nechvil, Březový, Podvesný, Dlouhý u Čakova. Lokalita: **Čakov** (192) kostel sv. Linharta; v okolí vesnice Holašovice (památko UNESCO).

Betlémský rybník (29 ha) ŽČ u Mrázova 2,1 km JZ od Teplé na řece Teplá, má travnatý a písčité břeh, písčité dno. Slouží hlavně k rekreačním účelům. Provozovat se zde dá téměř vše od koupání, plachtění i veslování. K zařízení patří autokemp i ubytování v chatkách. Plocha tvaru vypuštěného džina s 1 ostrůvkem má břehy s místním ozeleněním. Na Z a J je les, nedaleko S břehu vede silnice Klášter – Závíšín, na JZ je silnice Mrázov – Křepkovic. Okolí: U Křížku (689 m), Betlém, Betlémský les, Sv. Vojtěch, Beranovský vrch (739 m); **rybníky** Malá Pírka, Sv. Vojtěch, Nadváclavský, Václavský, Pivovarský, ↗Starý⁷, ÚN ↗Podhora. Lokality: **Teplá** (2 924) kostel sv. Jiljí, osmiboký špitální kostel Nejsvětější Trojice, oválná kaple sv. Kříže, Bolestné Matky Boží a apoštola Ondřeje, kostel Zvěstování P. Marie; klášter Premonstrátů v Teplé; v okolí Podhorní vrch (847 m), Služetín.

Bezděkov¹ (7 ha) STRČ u Vernýřova 6,4 km JV od Uhlířských Janovic na levém přítoku Vrchlice v Hornosázavské pahorkatině. Plocha vpravo od silnice Uhlířské Janovice – Zbraslavice má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním, na JZ začíná velký lesní komplex. Okolí: Kukle, Hradecký les, Malý Rápošov (516 m), Švábínovský les; **rybníky** Krsovice, Švábina, Olšínský. Lokality: **Svatý Jan t. Krsovice**, kostel sv. Jana Křtitele, dřevěná zvonice. **Žandov**, roubený špýchar.

Bezděkov² (15 ha) JM mezi Valečí a Dalešicemi na Olešné v Jevišovické pahorkatině, je průtočný. Oválná plocha má břehy s místním ozeleněním, při Z břehu vede silnice Rouchovany – Třebíč. Okolí: Mariany, Záhumenice (447 m), Čalovice; **rybníky** Velký a Malý pivovarský, zavlažovací nádrž III., ÚN ↗Dalešice. Lokality: **Dalešice** (520) kostel sv. Petra a Pavla, zámek – čtyřkřídlá patrová budova s čestným dvorem, centrální kaple sv. Kříže, vyhlídková terasa u hlavní hráze ÚN s výhledem na horní (Dalešické) i dolní (Mohelenské přehradní jezero), v okolí zřícenina hradu Holoubek, Mohelenská hadovcová step, Dukovany, vyhlídková věž Babylon na Zeleném kopci (491 m). **Valeč** (587) renesanční zámek, kostel Povýšení sv. Kříže.

Bezdiv ÚN (394 ha) JČ u Zlivi 6,6 km SZ od Českých Budějovic na Bezdivském potoce v Českobudějovické pánvi (od 16. století). Zemní hráz vysoká 7,8 m s délkou v koruně 400 m má objem 5,627 mil. m³, délka vzdutí 4,4 km, hloubka až 7 m. Využívá se hlavně k chovu ryb, pro odběr elektrárny Mydlovary, ke koupání, plachtění a windsurfingu. Má travnaté břehy, písčitou pláž, dno s pozvolným spádem a průměrnou hloubkou 1,5 m. K dispozici je půjčovna loděk, autokemp i ubytovna. Prostor pro neplavce je vymezen. Plocha tvaru čínského draka se 2 malými ostrůvky a velkým zarostlým Králičím poloostrovem má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním. Podél S břehu vede silnice Zliv – Hluboká nad Vltavou. Okolí: Křeše, Na Výšinách, Bezdivská bašta, Borek, Vondrov, Na Zuntech; **rybníky** ↗Munický, ↗Zlivský, ↗Bezdrůvka, Přední a ↗Zadní Topole, Nadýmáček, Malý Bezdiv, Uran. Lokality: **Hluboká nad Vltavou-město** (4 277) kostel sv. Jana Nepomuckého; v okolí lovecký zámek Ohrada, obory s vysokou a černou zvěří, Baba – hradiště kultury knovízské, zřícenina Hrádku, chatový tábor Bezdiv, autokemp

Křivonoska. **Hluboká nad Vltavou-zámek** – raně gotický hrad přestavěn v 16. století na zámek, nejprve v renesančním, poté barokním slohu. Současnou podobu zámku přinesla romantická přestavba z let 1841–71 ve stylu windsorské gotiky. Zámku dominuje vysoká věž, vzhled zvyšují různé arkýře, ochozy, cimbuří, střílny, chrlíče aj., nová jízdná, kočárovna, stáje, litinový skleník, zámeček Stöckel, anglický zámecký park; do zámku a parku je bezbariérový přístup.

Bezdrůvka (10 ha) JČ 1,5 km Z od Munic na levém přítoku Bezdrevského potoka v Českokobudějovické pánvi, slouží k chovu ryb. Trojúhelníková plocha má na Z a V straně stromy, podél S břehu vede silnice Zliv – Munice. Okolí: Zliv, Na Zuntech; **rybníky** ↗ Bezdrev, Přední a ↗ Zadní Topole. Lokality: **Hluboká nad Vltavou** viz Bezdrev.

Bezedno (8 ha) SL u Dolního Benešova 4,8 km SZ od Hlučína na přítoku Opavy v Opavské pahorkatině, slouží k chovu ryb. Na ploše tvaru dětské botičky se břehy porostlými stromy je vidět celkem 5 ostrůvků. Na J straně rybníka, která je téměř v kontaktu s domovní zástavbou, je les a žel. trať. Okolí: Bor, Velký Dvůr; **rybníky** ↗ Rakovec, ↗ Bobrov, Chobot, ↗ Přehyně, ÚN ↗ Nezmar. Lokality: **Bohuslavice** (1 555) kostel Nejsvětější Trojice. **Dolní Benešov** (4 268) zámek, benediktinský kostel sv. Martina. **Hlučín** (14 195) kostel sv. Jana Křtitele, hradby městského opevnění, zámek, který vznikl přestavbou gotické tvrze.

Biřička (8 ha) VČ u Roudničky 4,1 km J od Hradce Králové na Biřičce ve Východolabské tabuli, je průtočný, slouží vodohospodářským účelům. Podlouhlá plocha (0,3 km) má břehy s místní vegetací. Podél Z břehu vede Viničná ulice do obce Třebeš, S a J břeh jsou v kontaktu s domovní zástavbou. Okolí: Datlík, Kopec sv. Jana (277 m), PZ Roudnička, U Císařské studánky; **rybníky** Cikán, Datlík. Lokality: **Nový Hradec Králové**, kostel sv. Antonína poustevníka; hvězdárna a planetárium. **Vysoká nad Labem** (821) kostel sv. Jana Husa.

Bisingrovský rybník (8 ha) JČ u Čimelic 5,2 km SV od Mirotic na levém přítoku Skalice v Blatenské pahorkatině, je rybochovný. Plocha podoby psí hlavy má břehy porostlé stromy, J břeh je od sousedního **rybníka** Stejskal¹ oddělen pouze hrází. Okolí: Na Pohodnici, žel. zastávka Čimelice, PZ Kopáčovská; **rybníky** Zástava, ↗ Nerestec. Lokality: **Čimelice** viz Stejskal¹.

Biskupský rybník (17 ha) JČ u Biskupského Dvora 4,8 km SZ od Kardašovy Řečice na pravém přítoku Lužnice v Třeboňské pánvi, slouží k chovu ryb. Břehy jsou porostlé stromy i místním ozeleněním, na JZ je les. Okolí: Strážka (499 m), U Vencláků, V Padělkách, Stařec (467 m), Fejralka; **rybníky** Nový, Racman, ↗ Závěský, Ladůvek, Nový Lžín, Mlýnský. Lokality: **Lžín** (105) patrový zámek z 2. poloviny 19. století.

Blaník (9 ha) JČ na okraji Klece 3,1 km SV od Lomnice nad Lužnicí při CHKO Třeboňsko, slouží k chovu ryb a rekreaci. Plocha s 1 ostrůvkem a zátokou vlevo od silnice do Novosedel nad Nežárkou má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním. Okolí: Hliník (431 m), U Kahounů, Pohodnice, Bašta Naděje, Rybníční stoka; **rybníky** ↗ Dobrá vůle, ↗ Skutek, ↗ Víra, ↗ Klec, ↗ Stehlík. Lokality: **Klec** (192) nepatrné zbytky hradu Vogelhaus, kaplička. **Lomnice nad Lužnicí** (1 677) kostel sv. Václava, v okolí NPR Velký a Malý Tisý.

Blanko (12 ha) JČ 2,3 km JZ od Nové Bystřice na pravém přítoku Lužnice v Javořické vrchovině, je výtokový. Dostupný je vlevo od silnice Smrčná – Haupschlag, slouží k chovu ryb. Podlouhlá plocha je ze všech stran obklopena lesem. Okolí: U Pozorovatelny (624 m), Blanko-Häuser, Smrčná, PZ Blanko; **rybníky** ↗ Velký Proudny, Malý Šalamoun, ↗ Mníšský, Tetřeví, Šalamoun. Lokality: **Nová Bystřice** viz Dolní žižpašský.

Blanský rybník (30 ha) JČ 1,8 km SV od Zlivi na levém přítoku Vltavy v Českobudějovické pánvi, je průtočný a slouží k chovu ryb. Plocha tvaru palcové rukavice je ze všech stran obklopena lesem. Nedaleko V břehu vede silnice Hluboká nad Vltavou – Týn nad Vltavou, u J břehu je silnice z Hluboké nad Vltavou do Mydlovar. Okolí: Řídká blana, Malá blana, Malý Kameník (530 m), Rudolfův Kout (460 m), U Gáby, autokemp Křivonoska; **rybníky** ↗ Návesný, Starý, Křivonoska, Pěnský, Šnekl. Lokality: **Zliv** (3 770) kostel sv. Václava. **Hluboká nad Vltavou** viz Bezdrev.

Blatec¹ (20 ha) JČ u Petříkova 7,9 km V od města Trhové Sviny na levém přítoku Stropnice v Novohradském podhůří, slouží k chovu ryb. Plocha tvaru sekáčku na maso má břehy porostlé stromy, na V je v kontaktu s domovní zástavbou, jinde je les. S břeh lemují silnice Olešnice – Petříkov. Okolí: Březina, Bašta Petříkov, Xerc, Třeboňská (Široká) alej, Dolní les, Rezervka, U Koudelů; **rybníky** ↗ Vybírač, ↗ Smutný, ↗ Olešnický velký a Olešnický nový, Rouda, Plánský. Lokality: **Olešnice** (683) trojkřídlý patrový zámek, kostel; v okolí Dubí (579 m), zřícenina Hrádek.

Blatec² (24 ha) JČ u Čejkovic 5,1 km SZ od Českých Budějovic na levém přítoku Vltavy v Budějovické pánvi, je průtočný. Trojúhelníková plocha má břehy s místním ozeleněním, při Z břehu vede silnice Čejkovice – Dubné. Okolí: Trojar, U Vávrů, Bílý; **rybníky** ↗ Vyšatov, Horní a Dolní mlýnský rybník (↗ Mlýnský¹⁰), Máchovec, Motovidlo, ↗ Čejkovický, ↗ Starý houženský, Fraunvajger, ↗ Novohaklovský a ↗ Starohaklovský. Lokality: **Branišov** (200) v okolí pozůstatky tvrze Doubíčko. **Haklový Dvory**, kovárna se zvoničkou.

Blatec³ (97 ha) JČ u Dívčic 9,6 km JV od Vodňan, na Radomilickém potoce v Českobudějovické pánvi, slouží k chovu ryb. Při JV břehu je silnice Dívčice – Dříteň, J břehu se dotýká silnice Dívčice – Vodňany. Plocha s malými ostrůvky je podobná rybě platýzu. Břehy s místním ozeleněním mají na S lesík. Okolí: Na Lúsech, Vazová (435 m), Za Vrchy (413 m), Borky (413 m); **rybníky** Svoletínek, Přední a Zadní záblatský, Horní a Dolní

strachovický, ↗ Malé Nákří, ↗ Velké Nákří, ↗ Březovec, ↗ Nová, ↗ Černá. Lokalita: **Dubenec**, historická kovárna. **Nákří** (200) kostel sv. Petra a Pavla.

Blato (40 ha) JČ u Žiteče 4,2 km S od Chlumu u Třeboně na Nové řece v CHKO Třeboňsko, je neprůtočný a slouží rybářům. Plocha se 4 ostrůvky má na S a J straně les, S břeh opisuje silnice Žiteč – Mirochov. Břehy s místním ozeleněním mají na Z ještě silnici Libořezy – Lutová. Okolí: Čapí vrch (493 m), Za Pazdernou, Dubovice (486 m), Na Vrškách (482 m), U Medenice, PZ hrušeň, Losí blato u Mirochova; **rybníky** ↗ Velká Černá, Velký Roubíkův, Řepů, Olše. Lokalita: **Žiteč** (189) vesnická památková zóna. **Lutová** (125) jedna z nejstarších vsí na Třeboňsku, kostel Všech Svatých z 14. století.

Blížkovický rybník (7 ha) JM u Blížkovic 6,7 km JV od Moravských Budějovic na Syrovickém potoce, levém přítoku Jevišovky v Jevišovické pahorkatině, je průtočný a rybochovný. Obdélná plocha má břehy porostlé stromy. Nedaleko Z břehu, který je v kontaktu s domovní zástavbou, vede silnice Blížkovice – Ctidružice. Okolí: Nešovec (397 m); **rybník** Černý. Lokalita: **Blížkovice** (1 254) kostel sv. Bartoloměje.

Bobrov (9 ha) SM u Dolního Benešova 4,8 km SZ od Hlučína na přítoku Opavy v Hlučínské pahorkatině, je průtočný, slouží k chovu ryb. Lichoběžníková plocha má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním. Při Z břehu vede silnice Bohuslavice – Háj ve Slezsku. Okolí: Bor, Velký Dvůr; **rybníky** Chobot, ↗ Rakovec, ↗ Bezedno, ↗ Přehyně, ÚN ↗ Nezmar. Lokalita: **Bohuslavice** (1 555) kostel Nejsvětější Trojice. **Dolní Benešov** a **Hlučín** viz Bezedno.

Bohdalovský rybník, též Hradní rybník (29 ha) JZM u Bohdalova 9,6 km JZ od Žďáru nad Sázavou na Bohdalovském potoce v Křižanovské vrchovině, je průtočný a slouží k chovu ryb. Plocha má podobu slona sedícího na okraji lesa. Okolí: Křivá (661 m), V Kopečku (663 m), Hudcova skála (663 m), Baba; **rybníky** ↗ Žahumenní, Hornomlýnský, Dolnomlýnský, Smrkovský, ↗ Vazebný, Pařezný. Lokalita: **Bohdalov** (1 075) farní kostel sv. Vavřince; v okolí **rybník** ↗ Rendlíček s chatovou osadou.

Bohdanečský rybník (90 ha) VČ u Lázní Bohdaneč na Opatovickém kanálu ve Východolabské tabuli. Od roku 1951 je zde státní PR o výměře 250 ha. Kromě toho, že slouží k chovu ryb, je zároveň i rezervací vodních ekotopů. Atypická plocha s 1 velkým ostrovem a se břehy porostlými stromy, má na V silnici Lázně Bohdaneč – Staré Ždánice, na J silnici do Chlumce nad Cidlinou. Okolí: Mlýny, Na Sádkách, Callisto, Na Smíchově, Bouda u Dolan, Na Dobrých (219 m), Na Pískách, PR Bohdanečský rybník a rybník Matka – oba rákosinami zarostlé s přilehlými mokřými loukami, význačné hnízdiště vzácného vodního ptactva, patří k nejstarším rybníkům pernstejnské soustavy; **rybníky** Nadýmáček, ↗ Skříň, ↗ Rozhrna, Horní a Dolní Jílovky, Tichý, Truhličky, Matka, Horní, Dolní a Nový zábranský. Lokalita: **Lázně Bohdaneč** (2 279) rašelinné a uhličitě lázně, léčba nemocí po-

hybového ústrojí, anglický park s artéským pramenem minerální vody, kostel sv. Maří Magdalény, hřbitovní kaple sv. Jiří, lázeňský pavilon; v okolí staleté duby na okrajích rybníků Skříň a Rozhrna; Kunětická hora (295 m).

Bohumilečský rybník (19 ha) VČ mezi obcemi Bohumileč – Újezd u Sezemic 4,6 km S od Sezemic na Bohumilečském potoce ve Východolabské tabuli. Plocha se 4 ostrůvky a dlouhým poloostrovem má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním. Na J je v kontaktu s domovní zástavbou. Okolí: U Průhonu (235 m), Zástava, PZ Přesypy u Rokytna (254 m); **rybník** ↗ Újezdský², usazovací nádrže v povodí Labe. Lokality: **Dříteč** (348) kostel sv. Petra a Pavla; v okolí Kunětická hora.

Bohušický rybník (17 ha) JM u Bohušic 2,9 km SV od Moravských Budějovic na Rokytnce v Jaroměřické kotlině, slouží k chovu ryb. Trojúhelníková plocha má břehy porostlé stromy, na SV je v kontaktu s domovní zástavbou. Při J břehu je menší lesík, za kterým vede silnice Jaroměřice nad Rokytnou – Moravské Budějovice. Okolí: Malkusův Mlýn, Vlčí pole, Zadní háje. Lokality: **Bohušice** (108) kaple z 18. století; v okolí Jaroměřice nad Rokytnou.

Bohušovský rybník (9 ha) SM u Bohušova 4,4 km J od Osoblavy na Karlovském potoce, levém přítoku Osoblavy ve Zlatohorské vrchovině, je průtočný, slouží k chovu ryb. Trojúhelníková plocha je téměř ze všech stran obklopena lesem. Nedaleko Z břehu vede silnice Dolní Povelice – Bohušov. Okolí: Lesní Mlýn, Fulštejn, Dubský Mlýn (276 m), Grundek (305 m), PZ duby; **rybník** Fulštejnský. Lokality: **Bohušov** (463) kostel sv. Martina; indiánská vesnice; v okolí hraniční přechod do Polska. **Fulštejn**, zřícenina hradu z poloviny 13. století.

Bojanovický rybník (20 ha) JM 1,9 km SV od Dolních Bojanovic na Kyjovce v Dolnomoravském úvalu. Plocha podobná dlouhému noži slouží především k chovu ryb. Břehy s místním ozeleněním mají na Z straně lesík. Okolí: Dolní Kapánsko, perimetr Kohoutek, Ztracená a Okrajová alej, PZ Štupava; **rybníky** ↗ Komárovský², ↗ Výtopa², ↗ Novodvorský⁴, ↗ Dvorský³. Lokality: **Dolní Bojanovice** (2 850) kostel sv. Václava.

Bor¹ (10 ha) JČ na SV předměstí Českých Budějovic na pravém přítoku Vltavy v Třeboňské pánvi, je průtočný. Trojúhelníková plocha má břehy s místním ozeleněním, na S a J je v kontaktu s domovní zástavbou. Nedaleko V břehu vede Okružní ulice. Okolí: Vráto, Rudolfovo, Husova kolonie, židovský hřbitov, průmyslová zóna, vysílač Teplárna – komín; **rybníky** ↗ Kamenný¹, Šafránek. Lokality: **Rudolfovo** viz Bendík. **České Budějovice** viz Kamenný¹.

Bor², též Krvavec, Krvavý (18 ha) ZM mezi Horními Dubenkami a Jihlávkou 4,8 km V od Počátek na přítoku Hamerského potoka v Javořické vrchovině. Rybník je výtokový a ry-

bochovný. Na ploše tvaru boxerské rukavice je podlouhlý zarostlý ostrůvek. Břehy jsou porostlé stromy i místním ozeleněním, na J a S jsou menší lesíky. Okolí: Vasilkův kopec, Olší, Chadimův Mlýn, Žižkův kámen; **rybníky** Hluboké, Jehelka Zámek, Růžičkův, Kuchyňka. Lokalita: **Horní Dubenky** (710) kostel církve českokatolické a evangelické; v okolí památník husitské bitvy, Pamětní kámen, Žižkův kámen, vrch Lísek (760 m) s bývalými lázněmi Svatá Kateřina s radioaktivním pramenem, zřícenina hradu Janštejn.

Borecký rybník¹ (10 ha) ZČ na okraji Borku 1,7 km SV od Rokycan na pravém přítoku Klabavy v Rokycanské pahorkatině, je průtočný. Má travnatý břeh, bahnité dno s hloubkou (u hráze) až 3 m. Využíván je ke sportovnímu rybolovu, pro koupání, windsurfing i plachtění. Plocha tvaru křivule má břehy s místním ozeleněním, na J je v kontaktu s domovní zástavbou. Nedaleko S břehu probíhá dálnice D5, při J břehu vede silnice Rokycany – Mýto. Okolí: Boreček, Lopačárna, V Borku, židovský hřbitov, Osecký vrch (412 m), hvězdárna, Na Vrchách (425 m), PR Žďár (630 m), PZ Vosek, U hřbitova, Rokycanská stráž; **rybník** Kofroňovic. Lokalita: **Rokycany** (14 731) kostel P. Marie Sněžné, hřbitovní kostel Nejsvětější Trojice, radnice, rodný domek Jana Rokycany; pomník na demarkační linii; v okolí zalesněný kopec Vrščík s poutním kostelem P. Marie; zámek Kozel, zřícenina hradu Lopata.

Borecký rybník² (18 ha) ZČ u Borku 3,7 km J od Žlutic na Boreckém potoce v Tepelské vrchovině, slouží sportovnímu rybolovu. Plocha má břehy s místním ozeleněním, na Z je v kontaktu s domovní zástavbou. Při Z břehu probíhá silnice Žlutice – Zřec, nedaleko J břehu je silnice Štědrá – Pšov. Okolí: Pohořelec, Štědrý hrádek; **rybníky** Mlýnský, Velký a Malý travniční. Lokalita: **Štědrá** (581) zámek z 18. století, kostel Narození P. Marie; v okolí zřícenina Štědrý Hrádek.

Borek¹ (9 ha) ZM u Stránecké Zhoře 5,8 km SZ od Velkého Meziříčí na říčce Balince v Křižanovské vrchovině, je průtočný a rybochovný. Obdélná plocha má břehy s místním ozeleněním, na JV je v kontaktu s domovní zástavbou. Podél S břehu vede dálnice D1, při J břehu silnice Velké Meziříčí – Měřín. Okolí: Na Babách (527 m); **rybníky** Strachovec, Nečas, Pazdírek, Cinkálek, Hluhoček, Nový. Lokalita: **Měřín** (1 868) trojlodní bazilika kostela sv. Jana Křtitele. **Stránecká Zhoř** (593) zámek – sešlá patrová čtyřkřídla budova, na nárožích okrouhlé věže.

Borek² (37 ha) JČ u Lhotky 5,1 km SV od Trhových Svin na Žárském potoce, levém přítoku Stropnice při Z okraji CHKO Třeboňsko, je průtočný a rybochovný. Plocha má břehy s místním ozeleněním i stromy, po obvodu je několik malých poloostrovů. Na V a J jsou lesíky, na Z probíhá silnice Olešnice – Třebeč. Okolí: Červený Mlýn, Losppec, U Světláků, U Kudlátů, Na Robotské, Na Hvízdalce, Kamenný les, Pahorky, Pláně; **rybníky** ↗ Lhotka, Bartoš, Malý Bartoš, ↗ Hadlír, ↗ Pařezník, ↗ Velká Jitra, Březina, Jandovec, Vejšovec. Lokalita: **Olešnice** (683) trojkřídlejší patrový zámek, kostel; v okolí Dubí (579 m), zřícenina Hrádek.

Borotínský rybník (7 ha) JČ u Borotína 3,2 km Z od Sudoměřic u Tábora na Košínském potoce v Jistebnické vrchovině, je průtočný a rybochovný. Plocha má tvar ryby, na S a V jsou břehy s místními porosty v kontaktu s domovní zástavbou. Při V břehu vede silnice Borotín – Chomoutova Lhota. Okolí: Pejšova Lhota, Kamenná Lhota, Chomoutova Lhota, vrch Šachovna (570 m); **rybníky** Starozámecký, Fanda. Lokalita: **Borotín** (523) kostel Nanebevstoupení Páně, zříceniny vodního hradu Starý zámek nad rybníkem; v okolí Bukovec (658 m), Nový Kostelec. **Kamenná Lhota**, patrový zámek.

Borovec (7 ha) SM u Borovce 2,9 km Z od Příboru na Sedlnici v Podbeskydské pahorkatině, je průtočný. Prohnutá plocha vlevo od rychlostní komunikace Příbor – Nový Jičín má břehy porostlé stromy a místním ozeleněním. Při J a Z břehu je les, kterým vede silnice Závěšice – Sedlnice. Okolí: Borovec, Dubina, Vrše (327 m), věžová stavba, hájovna, PZ Sedlnické sněženky. Lokalita: **Libhošť** (1 680) kostel sv. Jakuba; nad vsí zděný větrný mlýn adaptovaný pro obytné účely. **Příbor** (8 887) kostel Narození P. Marie – areál obklopuje zeď se střílnami a kapličkami křížové cesty, kostel sv. Kříže, kolej piaristů s kostelem sv. Valentina, Dietrichsteinský dům, památník S. Freuda; v okolí Štramberk.

Borský rybník¹ (10 ha) JČ u Mříče 1,5 km V od Křemže na levém přítoku Vltavy v Šumavském podhůří nedaleko CHKO Blanský les. Rybník je výtokový a slouží k chovu ryb. Obdélná plocha má břehy s místním ozeleněním. Při V břehu začíná mohutný lesní komplex, S břehu se dotýká železnice. Okolí: Háj (532 m), Bory, Na Borech, Bílý mech, Mladé Bory, Třebíště (566 m), PZ Mokřad u Borského rybníka, Holubovské hadce, Bořinka, Dívčí kámen; **rybníky** ↗ Křemžský, Sýkorák. Lokalita: **Holubov**, dříve Adolfov (899) v okolí zřícenina hradu Dívčí Kámen ze 14. století, lanovka z Krasetína na Kleť a rozhledna (1 083 m). **Křemže** (2 404) kostel archanděla Michaela; v okolí Kluk (741 m).

Borský rybník² (20 ha) ZČ u Tisové 7,4 km JV od Tachova na Suché při rozhraní Podčeské pahorkatiny a Českého lesa, je rybochovný. Plocha má břehy s místním ozeleněním, na Z je rozdělena velkým poloostrovem. Na J je les, nedaleko S břehu vede silnice Tachov – Bor. Okolí: Nová Strast, Panský les, Babka, Na Vrchu (525 m), PZ Tisovské rybníky, Mělký rybník; **rybníky** Bezděkovský, ↗ Andělský, Pijavka, ↗ Hlinenský horní, ↗ Modrý rybník, Velký a Malý podvesný. Lokalita: **Lhotka u Tisové**, klasicistní zámek s jízdnou, zachovány prostory se zrcadlovými klenbami a štukatérskou výzdobou. **Staré Sedliště** (996) kostel sv. Prokopa a Oldřicha. **Tisová** (459) kostel sv. Mikuláše s chórovou věží.

Bošilecký rybník ÚN (190 ha) JČ mezi Bošilem a Lhotou 5,4 km JZ od Veselí nad Lužnicí na Bošileckém potoce (od 16. století), je určena pro chov ryb. Má zemní hráz vysokou 3 m, délka v koruně je 420 m, celkový objem činí 1,81 mil. m³ a délka vzdutí 2,5 km. SZ břeh rybníka je zároveň hranicí CHKO Třeboňsko. Na ploše připomínající zvířecí hlavu se 2 rohy je ostrůvek, břehy mají místní ozelenění. Podél Z břehu vede silnice Bošilec –

Lomnice nad Lužnicí. Okolí: Bašta (430 m), U Chrtů, Na Hájičných, PZ Horusická Blata, Lhota u Dynína, Hliníř, Ruda; **rybníky** ↗ Horusický, ↗ Ponědrážkovský, ↗ Hliníř, Kvičadlo, ↗ Švambírek. Lokality: **Bošilec** (211) kostel sv. Martina. **Ponědrážka** (99) vesnická památková zóna.

Branišovické rybníky (25 ha) JM u Branišovic 6,8 km JZ od Pohořelic po obou stranách silnice Pohořelice – Znojmo. Jsou dva: Dolní (12 ha) a Horní (13 ha) v Dyjsko-svrateckém úvalu na pravém přítoku řeky Jihlavy, oba jsou rybochovné. Horní má trojúhelníkovou plochu s břehy porostlými místním ozeleněním. Hráz na J břehu je v kontaktu s domovní zástavbou Branišovic. Dolní má hladinu protaženou do 3 dlouhých ramen, na Z rameni je řada poloostřvků a ostrůvků. Okolí: Vinohrádky, Ječná, Malé vinohrady (212 m), Úlehle; **rybníky** Horní vlasatický, ↗ Křížový. Lokality: **Branišovice** (495) klášter přestavěný na zámek, kostel sv. Vavřince. **Vlasatice** (840) kostel sv. Jana Křtitele; zámek – patrová obdélníková budova se samostatně stojící polygonální věží, s níž je spojená dřevěnou chodbou nesenou kamenným obloukem.

Branišov velký, též Blažejský rybník (9 ha) ZČ 2,6 km J od Třebouně na Úterském potoce v Tepelské vrchovině, je průtočný a rybochovný. Plocha tvaru rybího ocasu má břehy s místním ozeleněním. Podél Z břehu vede silnice Branišov – Nežichov. Okolí: Branišov, U Rybníka, zřícenina kostela sv. Blažeje, Branišovský vrch (813 m), PZ lípa; **rybník** Branišov malý. Lokality: **Nový Dvůr**, klášter Matky Boží z 18. století, zachovány zbytky fresek; je nepřístupný a v jeho okolí není dovoleno fotografovat.

Bránský rybník ÚN (7 ha) ZM u města Žďár nad Sázavou na řece Sázavě. Za zemní hrází vysokou 4 m a s délkou v koruně 225 m je plocha se stálým objemem 0,079 mil. m³ a délkou vzdutí 0,4 km. Rekonstruována byla roku 1962, využívána je k dodávce vody pro průmysl (akumulační nádrž) a ke zvýšení minimálních průtoků řeky Sázavy. Břehy zarostlé křovinami a stromy jsou (kromě Z strany) v kontaktu s domovní zástavbou. Podél V břehu vede ulice Santiniho. Okolí: Černý les (648 m), Zelená hora, Dvůr Lyra, Starý Dvůr, Vysočany, PZ Louky u Černého lesa; **rybníky** Nový Žďár, Převorovský, Jordánek, ↗ Konvent, Musilův a ÚN ↗ Pilská². Lokality: **Zelená Hora**, poutní kostel Sv. J. Nepomuckého, od roku 1994 památka UNESCO, impozantní výška spolu s ostatními prvky vytváří prostor nebývalé krásy; interiér kostela patří k jedinečným ukázkám Santiniho barokní gotiky: kompozice pěticípé hvězdy, pěticípý půdorys kostela, 5 vchodů, 5 oltářů, na zeměkouli na hlavním oltáři je 5 hvězd a 5 andělů. **Žďár nad Sázavou-město** (23 191) kostel sv. Prokopa, kaple sv. Barbory, hřbitovní kostel Nejsvětější Trojice, klášter cisterciáků – Muzeum knihy, klášterní kostel P. Marie; v okolí Polnička, Škrdlovice, Rozšípená skála (540 m) je rozštěpený mohutný 20 m vysoký skalní blok v údolí Sázavy, slouží jako horelezecký terén, Peperek (675 m). **Žďár nad Sázavou-zámek**, konventní kostel, protáhla trojlodní bazilika; v okolí klášterní kostel Nanebevzetí P. Marie a sv. Mikuláše, Ditrichštejnský zámek, kostelík sv. Markéty, Dolní hřbitov, hostinec U tří hvězd.

Bratřejovský Velát (10 ha) STŘČ u Bratřejova necelých 11 km Z od obce Sedlec-Prčice ve Vlašimské pahorkatině v povodí levého přítoku Vltavy, je rybochovný. Obdélná plocha má břehy s místním ozeleněním, na V jsou menší lesíky. Podél Z břehu vede silnice Petrovice – Vysoký Chlumec. Při S břehu je silnice Skoupý – Nechvalice. Okolí: Kněžská hora (556 m), Vejřice (564 m), PZ Husova kazatelna (509 m); **rybník Velát**. Lokality: **Nechvalice** (591) kostel sv. Mikuláše, řada roubených domů a sýpek (komor); v okolí Skuhrovský vrch (565 m) s výhledy.

Brložský rybník (10 ha) JČ u Brlohu 5,8 km SZ od Křemže na Brložském potoce v Šumavském podhůří CHKO Blanský les. Má travnaté břehy a písčité dno s pozvolným spádem, koupání je možné od hráze. Plocha s 1 malým ostrůvkem má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním. Při SV břehu je les, podél JV břehu vede silnice Brloh – Nová Ves. Okolí: U Brodských, U Valšů, Výšlap, Háj, Štěnice (649 m), Vlčí vrch (634 m), Kukačka, Stržíšek (707 m), Matějka, PZ Na Stráži. Lokality: **Brloh** (1 023) kostel sv. Šimona a Judy; v okolí Kuklov, PR Jaronínská bučina.

Brněnská přehrada ŮN, též Kníničky (259 ha) JM na SZ Brna na řece Svatce (od roku 1940). Betonová hráz vysoká 34,5 m má délku v koruně 120 m, hloubka je až 19 m, objem 7,6 mil. m³, délka vzdutí 10 km. Dříve se tato nazývala Kníničská přehrada, Kníničky, říká se jí i Vodní nádrž Brno. Využívá se zejména pro energetiku (špičková vodní elektrárna). Dále k ochraně před velkými vodami a nadlepení průtoků ve Svatce k odběrům pro průmysl, vodárenství a závlahy. Rekreačně ke koupání, plachtění, windsurfingu, veslování i ke sportovnímu rybaření. Jezdí tu parníky. Existuje zde tzv. *Rekreační řád*, upravující zejména možnosti koupání. To je sice povoleno po celém obvodu ŮN, ale s několika výjimkami a na vlastní nebezpečí (!). Ke koupání jsou nejvyhledávanějšími lokalitami na SV břehu Sokolské koupaliště, Osada a prakticky celý JZ břeh od Rakovce po Rokli, pláž na JZ břehu jsou přístupné i tramvajovou dopravou z Brna. Windsurfing a plachtění lze provozovat pouze na povolení plachetních oddílů na přehradě! Průměrná šíře nádrže je 200 m, těsně pod přehradní hrází je šířka 100 m. Dolní a horní část ŮN má břehy pozvolna se svažující do vody. Střední část má korytovitý charakter s příkrými, místy skalnatými břehy, převážná část svahů je zalesněna. Dopravně je dobře přístupná, místy je hustá zástavba chat.

Místa ke koupání: Rakovec – travnatá pláž, Koží Horka – široká travnatá pláž, přístaviště lodní dopravy, půjčovna loďek, Pod Tanečkovým – široká travnatá pláž, ojediněle stromy, Rokle – travnatá pláž s ojedinělými stromy, přístaviště lodní dopravy, Obora – pláž u autokempu, ubytování v chatkách, Pod Mečkovem – úzká travnatá pláž poblíž přístaviště Mečkov je využívána hlavně chataři, Junácká louka – menší pláž využívána návštěvníky výcvikového střediska, přístup lodní dopravou (přístaviště Zouvalka nebo Na skalách), Osada – travnatá plocha mezi stromy, přístaviště, Sokolské koupaliště – rozsáhlá louka s roztroušenými stromy, přístaviště.

Okolí: Kočíčův žleb, Prádelna, Obora, Veveří, Nový Dvůr, Smířčí kámen, Mečkov, Jarošovův mlýn, Oáza, Na Hrázi, Bonanza, U Tří křížů, Kůlny, Na Pile, U Boudy, autokempy

Brněnská přehrada – Kníničky

Hana, Obora a Radka, Chvalovka (365 m), Chochola (410 m), Vrtačka (405 m), Trnůvka (441 m), Chřib (294 m), Mniší hora (333 m), PZ Podkomorské lesy, Jelení žlíbek, Junácká louka, Krnovec, Břenčák, Na Skalách, Kůlny, Mniší hora, Skalky u přehrady; **rybníky** Rakovec, Veveří, Slešůvka, U Tří křížů, Soví, Na rokli.

Lokality: **Brno** (383 569) na soutoku Svatky a Svitavy, druhé největší město v ČR a metropole Moravy na rozhraní Bobravské vrchoviny a Dyjsko-svrateckého úvalu, dopravní křižovatka železniční, silniční i dálniční, letiště, sídlo některých ústředních úřadů státní správy ČR, univerzity, od roku 2000 je Brno správním střediskem JM (do 2001 Brněnského) kraje. **Brno-hrad** – původně přemyslovský hrad Špilberk, později se stal trvale vězením; proslulé kasematy, kde jsou vystaveny mučicí nástroje a rekonstruovány některé cely, upravené jako památník obětem zdejšího teroru. **Veverská Bítýška** (2 777) kostel sv. Jakuba Většího; v okolí za obcí u silnice do Hvozdcе zachován tzv. Smířcí kámen, hrad Veveří, údolí Bítýšky, oblast klidu Údolí Bílého potoka, U Hejkalova mlýna. **Veveří** – hrad na skalnatém ostrohu, kostel, rozsáhlé zahrady, hrad má dvě nádvoří, dvoupatrový trojkřídlý palác, kapli, okrouhlou věž, hranolová věž je nejstarší částí hradu, kaple P. Marie; z hradní kaple pochází deskový obraz tzv. Madony z Veveří.

Brodský rybník (13 ha) SVČ 1,4 km JV od Červeného Kostelce na Špince v Podorlické pahorkatině, je rybochovný. Má travnaté břehy, u vstupu do vody je písek, dále bahnitě

dno s pozvolným spádem do hloubky 3 m. K dispozici je půjčovna loďek, lze zde veslovat, surfovat i se koupat. Existuje možnost ubytování v chatkách i v autokempu. Obdélná plocha má břehy porostlé stromy, při Z břehu vede silnice Červený Kostelec – Zábrodí. Okolí: Pod Žďárem (440 m), V Poli, Na Špici; **rybníky** ↗ Špinka, Čermák, Krčmařík. Lokality: **Červený Kostelec** (8 598) kostel sv. Jakuba Většího; v okolí PR Babiččino údolí, Jestřebí hory, Vízmburk.

Broumar (63 ha) VČ u Opočna na Zlatém potoce v Orlické tabuli. Má bahnité dno, k dispozici je půjčovna loďek. Je rybochovný, je zde velké hnízdiště racků a je tu vytvořeno i ochranné vodárenské pásmo. Plocha se 4 zarostlými ostrůvky má břehy porostlé stromy, na V je menší lesík. Podél Z břehu, který je v kontaktu s domovní zástavbou, vede silnice Opočno – Semechnice. Okolí: Pustina, Záříbice, Chlum (345 m), Dobruška-Pulice (273 m), PZ Broumarské slatiny; **rybník** ↗ Semechnický. Lokality: **Dobruška** (6 893) kostel sv. Václava, hřbitovní kostel sv. Ducha, synagoga; v okolí zámek Skalka v Podbřezí. **Opočno-město** (3 222) patří k nejhodnotnějším památkovým celkům VČ, údolí Zlatého potoka upraveno jako anglický park, který přechází v oboru se vzácnými dřevinami a pěknými výhledy, letohrádek nad údolím, pohřební kaple, farní kostel Nejsvětější Trojice doplněný věžemi, hřbitovní kostel Nanebevzetí P. Marie, klášter kapucínů s kostelem Narození Páně, kaple P. Marie, Kodymův Národní dům. **Opočno-zámek** – velkolepá zámecká rezidence, doplněná patrovým letohrádkem, kaplí a mičovnou, arkádové nádvoří obklopují tři dvoupatrová křídla, terasa do zámeckého parku a obory, bývalý pivovar, konírny a bývalá kaple sv. Ondřeje; z hradu dochována válcová bašta, významná zámecká obrazárna; bezbariérový přístup do přízemí zámku a parku.

Brozany (11 ha) VČ odstavené labské rameno odbočuje z hlavního toku mezi Brozany a Starým Hradištěm, kde vytváří velký oblouk. Břehy jsou porostlé stromy i místním ozeleněním, na J i S jsou chatové osady. Okolí: Cihelna, Hůrka, potoky Halda, Rábský odpad, Kunětický odpad, sádky. Lokality: **Staré Hradiště** (197) pomník padlých; v okolí Kunětická hora.

Břehyňský rybník ŮN (90 ha) SČ u Břehyně 2,5 km SV od Doks na Robečském potoce (od roku 1287). Má zemní hráz v koruně dlouhou 140 m, objem činí 1,0 mil. m³, délka vzduť je 2 km. Slouží ochranářům jako rezervace rašelinisti a vodní květeny, ale i rybářům a rekreantům. Podlouhlá plocha má břehy s místním ozeleněním, S břeh je hodně členěný. Při Z okraji vede silnice Doksy – Mimoň. Okolí: Mlýnský vrch (389 m), Mlýnská rokle, Pec (451 m), Travní rokle, Kocábova věž, Dubový vrch (321 m), strážíště, Chmelný důl, Zlatý vrch (324 m), Studánka, U Tří borovic, Králův vrch (315 m), Bílý kámen (309 m), Čihadlo, PZ bažiny Břehyně – Pecopala, Swamp; **rybník** ↗ Máchovo jezero. Lokality: **Doksy** (5 075) zámek – trojkřídlý komplex budov s parkem, věž s cibulovou bání; kostel sv. Bartoloměje a Nanebevzetí P. Marie, patrový roubený městský špitál, dnes památník Karla Hynka Máchy; v okolí Staré Splavy, PZ Velký (638 m) a Malý (609 m) Bezděz se zří-

Břehyňský rybník

ceninami hradu, Starý Bernštejn, Tachovský vrch, chatová osada Bílý Kámen, autokemp Na Klůčku na okraji Doks.

Břevnice ÚN (14 ha) VČ u Břevnice 2 km J od Chotěboře na Břevnickém potoce v Horňosázavské pahorkatině (od roku 1859). Zemní sypaná hráz je vysoká 15 m s délkou v koruně 265 m. Hloubka je až 10,7 m, objem 0,01 mil. m³, délka vzdutí 1 km. Využívá se pro průmysl, rekreaci a sportovní rybolov. Má travnatý břeh a písčité i bahnitě dno s povoleným spádem. Plocha se břehy porostlými stromy i místním ozeleněním připomíná ruku (palec a ukazováček). Téměř celá je obklopena chatovou a zahrádkářskou zástavbou. Nedaleko V okraje vede silnice Chotěboř – Česká Bělá. Okolí: Skořetín, PZ Údolí Doubravy, Písničky u Sokolovce; **rybníky** Svinský, Křivolaký. Lokality: **Břevnice** (167) v okolí letiště Aeroklubu Chotěboř. **Chotěboř** (9 352) čtyřkřídlý patrový zámek, pilířové arkády, kaple s portálem; kostel sv. Jakuba Většího, na okraji města park s chráněnými stromy; v okolí skalnaté údolí Doubravy se zříceninou hradu Sokolov (Sokolohrady), Čertův stůlek a Babin vrch.

Břevský rybník (10 ha) STŘČ mezi Hostiviciemi a Břevem při Z okraji Prahy na Litavickém potoce v Pražské plošině. Je průtočný, rybochovný, ale lze se tu i koupat. Má travnatou

i písčitou pláž, bahnitě i písčité dno s pozvolným spádem. Hladina tvaru améby má břehy s místním ozeleněním, nedaleko jsou lesy. S břeh je v kontaktu s ulicí Hájeckou a domovní zástavbou, při J břehu je chatová osada. Okolí: Sobínka, V Čekále; PZ Hostivické rybníky; **rybníky** ↗ Litovický, ↗ Kala, Bašta, Strahovský. Lokalita: **Hostivice** (4 021) dvoupatrový zámek se 6 komínů, zámecká kaple s oválnou kupolí a lucernou; kostel sv. Jakuba Většího; v okolí zachované kaple křížové cesty vedoucí z Prahy do Hájku u Kladna. **Litovice**, třípatrová tvrz ze 14. století.

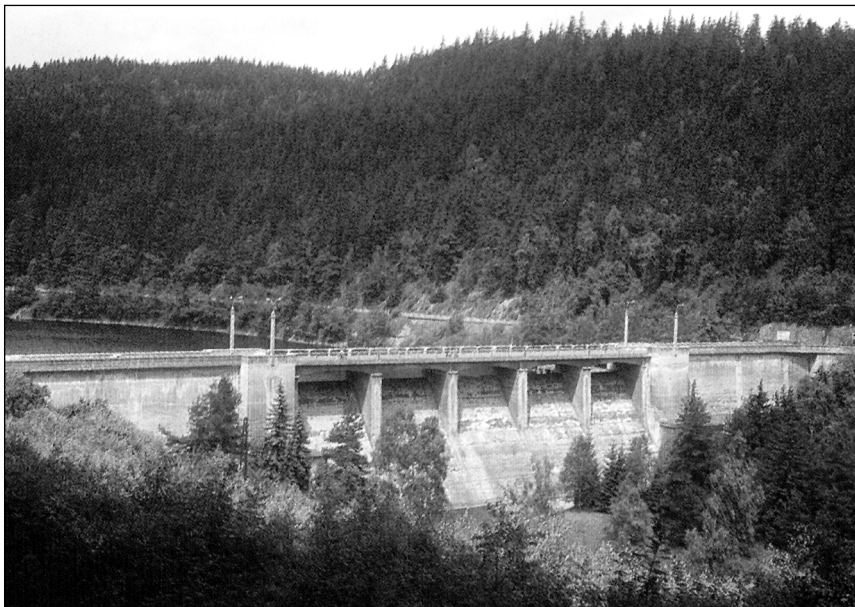
Březatinský rybník, též Břežanský velký rybník (26 ha) JZČ mezi Břežany a Malým Borem 5,6 km SZ od Horažďovic na levém přítoku Otavy v Blatenské pahorkatině. Je průtokový, slouží k chovu ryb. Plocha nedaleko silnice Horažďovice – Klatovy je nedefinovatelného tvaru, má břehy s místním ozeleněním. Nedaleko SV břehu je silnice Břežany – Malý Bor. Okolí: Sv. Anna, Bažantnice, Hájky; **rybníky** ↗ Smrkovec, ↗ Maloborský, Za loučky. Lokalita: **Břežany** (163) kaple sv. Anny. **Malý Bor** (575) kostel sv. Máří Magdaleny.

Břeží (10 ha) ZČ 6,3 km JZ od Horšovského Týna na Mračnickém potoce v předhůří Českého lesa, je průtočný a slouží ke koupání. Plocha tvaru lidské nohy má břehy porostlé stromy, nedaleko jsou menší lesíky. Okolí: Červený vrch (498 m) a Borek (500 m), PZ Červený vrch. Lokalita: **Břeží** (90) zámek Vysoký hrádek s přistavěnou kaplí sv. Anny, patrová dvoukřídlá budova slouží potřebám elektrárny Temelín. **Meclov** (1 024) gotický kostel z 15. století.

Březina (28 ha) JČ u Ratiboře 4,6 km Z od Jindřichova Hradce na Ratibořském potoce, pravém přítoku Nežárky, při V okraji CHKO Třeboňsko, slouží k chovu ryb. Plocha s velkým zarostlým ostrovem, malým ostrůvkem a větším poloostrovem má břehy s místním ozeleněním. Při V i Z břehu jsou lesy. Okolí: PZ Matenský rybník, Hodův Mlýn, Šimanův kopec (520 m), Bukový vrch (539 m), Hronův kopec (531 m); **rybníky** Bastýř, Pešák, ↗ Matenský, Kadlečák, Zemanů, Havlův. Lokalita: **Roseč** (201) kostel sv. Šimona a Judy, v okolí ÚN ↗ Holná s ostrovem Naxos.

Březná (15 ha) JČ u Mníšku 4,7 km J od Stráže nad Nežárkou na pravém přítoku Nové řeky v CHKO Třeboňsko, slouží k chovu ryb. Plocha připomínající psí hlavu má břehy s místním ozeleněním, na Z a J je les. Nedaleko S břehu vede silnice Stříbřec – Mníšek. Okolí: Borek, U Řepů, Šanderova hora (463 m), PZ Novořecké močály, Losí blato u Mirochova; **rybníky** ↗ Stříbřecký nový, Beránků, Drdlíkovec, Velký Valentů, Velký Kopytů, Starý Kovářů, Travičnický, ↗ Strážská Černá, Fuksů. Lokalita: **Stříbřec** (459) kaple sv. Jana Nepomuckého, lidová architektura, pomník Emmy Destiniové, busta Ivana Olbrachta.

Březová ÚN (77 ha) ZČ 3,5 km J od Karlových Varů na Teplé ve Slavkovském lese (od roku 1934). Tížíni betonová hráz vysoká 39 m má délku v koruně 229 m. Nádrž je kory-

Březová – údolní nádrž

tovitého typu, při konci vzduť jsou mělčiny. Má písčité břeh, písčité a bahnité dno s prudkým spádem do hloubky 5 m. Plocha má tvar bumerangu, hloubka je až 20 m, objem 0,99 mil. m³, délka vzduť 3,5 km. Využívá se k ochraně před velkými vodami, k sportovnímu rybolovu i rekreaci. Provozovat lze windsurfing a veslování, k dispozici je půjčovna loděk. Okolí: Obteč (576 m), Březový háj, Doubská hora (610 m) s rozhlednou, U Obrazu, Vysoký hřbet (588 m), Bor, Jelení vrch (643 m), Zámecký vrch (624 m), Funkštejn, PZ Jan Svatoš; **rybník** ÚN ↗ Stanovice. Lokality: **Březová** (539) mlýn zvaný Střelecký či Starý. **Doubí**, část Karlových Var, patrový nový zámek s nádvořím, zámecká kaple Největější Trojice; v okolí PR Svatošské skály v údolí Ohře – rozsáhlý skalní útvar nad kaňonovitým údolím řeky, Loket, Horní Slavkov.

Březovák, též Březovský či Březový rybník (9 ha) STŘČ u Březové 7,4 km J od Kutné Hory na Opatovickém potoce, levém přítoku Labe v Hornosázavské pahorkatině. Je průtočný a rybochovný. Plocha podobná rybě má břehy porostlé stromy, při Z straně probíhá silnice Červené Janovice – Úmonín. Okolí: Na Obci (363 m), V Jezírkách (392 m), Na Skalce (384 m); PZ Lhotecká stráž; **rybník** Hladký. Lokality: **Lomec**, v okolí tvrzíště, zbytky fortifikací. **Úmonín** (458) čtyřkřídly patrový zámek, arkádové nádvoří, pozoruhodné zámecké stáje.

Březovec (13 ha) JČ u Dívčic 6,2 km SZ od Zlivi na levém přítoku Radomilického potoka v ČeskoBudějovické pánvi, je rybochovný. Silnice Dívčice – Dříteň odděluje sousední rybník ↗ Blatec³. Plocha má trojúhelníkový tvar, uprostřed leží malý zarostlý ostrůvek. SZ břeh je v kontaktu s domovní zástavbou Dívčic. Okolí: Na Lůsech; **rybníky** ↗ Velké Nákří, ↗ Černá, ↗ Nová. Lokalita: **Nákří** (200) kostel sv. Petra a Pavla.

Březový rybník (9 ha) ZČ u Ostrova 8,9 km JV od Tachova na Suché v Tachovské brázdě. Je průtočný a rybochovný, slouží rovněž k odběrům vody. Plocha tvaru holínky má břehy s místním ozeleněním, na V je les, S břehu se dotýká silnice Nová Stráť – Jemnice. Okolí: Nová Stráť, Hlinné, Jemnice, chlum Lučina (487 m), PZ Tisovské rybníky; **rybníky** ↗ Hlinenský horní, Hlinenský střední, ↗ Jemnický velký a malý, Suchý lhotský. Lokalita: **Lhotka u Tisové**, klasicistní zámek s jízdnou, zachovány prostory se zrcadlovými klenbami a štukem. **Tisová** (459) kostel sv. Mikuláše s chórovou věží.

Břidličný rybník (8 ha) SM u Břidličné 6,5 km JV od Rýmařova na Moravici v Nížkém Jeseníku, je průtočný a rybochovný. Oválná plocha nedaleko žel. zastávky má 2 ostrůvky a břehy místy porostlé stromy, na Z je les. Při J břehu je lesík s chatovou osadou, JV břeh sousedí se sportovním areálem TJ Kovohutě Břidličná. Nedaleko SV břehu, který je v kontaktu s domovní zástavbou, vede Rýmařovská silnice. Okolí: Velká Šťáhle, žel. zastávka Břidličná, K Jarmaticím, Větrník (649 m). Lokalita: **Břidličná** (3 863) farní kostel sv. Tří Králů, Pamětní kostel Josefa II. **Rýmařov** (9 405) trojlodní kostel sv. Michala, hřbitovní kostel Navštívení P. Marie; v okolí zbytky hradu Strálek (624 m) a Strálecká myslivna, Rešovské vodopády na Hutnavě.

Břilický rybník (20 ha) JČ u Břilic při SZ okraji Třeboně na levém přítoku Zlaté stoky v Třeboňské pánvi, slouží k chovu ryb. Kosodélníková plocha s velkým ostrovem v Z části má břehy porostlé místním ozeleněním. S břeh je v kontaktu s domovní zástavbou Břilic, vede kolem něj silnice Třeboň – Dunajovice. Okolí: Obůrka (434 m), Dvorce, Za Březím; **rybníky** Bičan, ↗ Starý u Břilic, ↗ Verfle, Velký Činátl, Stružky, ↗ Nový u Břilic. Lokalita: **Břilice**, obytný špýchar s dřevěnou pavláčkou. **Třeboň** viz Rožmberk.

Bubnovka, též Buben (13 ha) VČ u Miletína 3,3 km SV od Hořic na potoce Bubnovka, pravém přítoku Bystřice při okraji Jičínské pahorkatiny, je průtočný. Plocha má silně zarostlé břehy místním ozeleněním i stromy. Při S břehu vede silnice Hořice – Dvůr Králové. Okolí: Jahodná, Na Rovinách (327 m), Na Vyhlídce, Polšt, PZ Farářova louka, Miletínská bažantnice (75,4 ha) – smíšená doubrava se vzácnou květenou; **rybník** Povolín. Lokalita: **Miletín** (896) patrový zámek, anglický park s cizokrajnými dřevinami a bazénem; kostel Zvěstování P. Marie; panský dvůr Miletínek, Miletínské lázně, Zvičina (671 m), Lázně Bělohrad, Červená Třešeňská, chatová osada, autokemp Na vyhlídce.

Bubovický rybník (20 ha) STŘČ u Bubovic 1,6 km JZ od Březnice na Bubovickém potoce, levém přítoku Mlýnského potoka v Benešovské pahorkatině, je průtočný a slouží k chovu ryb. Plocha tvaru vorvaně má břehy porostlé stromy, při Z břehu vede silnice Březnice – Hvoždany. Okolí: Stráž (535 m), Na Cihelně, Na Drahách, Zliv; **rybníky** Ohradský, Loužek, Nový zlivský, ↗ Simínský, Martinický. Lokalita: **Březnice-město** (3 636) kostel sv. Františka a Ignáce, jezuitská kolej a gymnázium, hřbitovní kostel sv. Rocha, ghetto Lokšany se synagogou, most se sochami; v okolí Dobrá Voda, Hrochův Hrádek, Strážšišť, Šance (511 m), Mirovice, Rožmitál pod Třemšínem. **Březnice-zámek** – zbytky opevnění se 4 baštami a střelnami, čtyřpatrová průchodná věž, obytná zámecká křídla kolem nádvoří s arkádami; bezbariérový přístup do zámku a parku. **Bubovice** (209) kostel sv. Václava; v okolí Špalková hora (620 m) s výhledy.

Bucký rybník, též Bucek (20 ha) STŘČ 1,6 km JV od Řevničova na Loděnici na okraji křivoklátských lesů, slouží k chovu ryb i rekreaci. Má travnatý břeh a písčité dno s pozvolným spádem, lze provozovat všechny druhy vodních sportů včetně windsurfingu a plachtění. Podlouhlá plocha má břehy s místním ozeleněním, na JZ začíná les, na J a V jsou chatové osady. Rybník leží mezi silnicemi z Řevničova do Nového Strašecí a Mšece. Okolí: Žalý (506 m), V Blatířích, Řevničovská lísa, Kopaniny (506 m), Třtický háj, Bucek, PZ V Bahnách; **rybníky** ↗ Třtický, ↗ Punčocha². Lokalita: **Řevničov** (1 425) kostel sv. Petra a Pavla; v okolí Krušovice. **Třtice** (452) kostel sv. Mikuláše.

Bučický rybník (28 ha) STŘČ 1,6 km SV od Rožďalovic na Mrlině, slouží jako zásobárna vody pro průmyslové podniky. Přístup možný jen po značené turistické značce. Plocha tvaru hlásné trouby má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním. Okolí: Babínek (215 m), Mlýn Bučice, Varobyle, V Hrádku (222 m), Starský; **rybníky** Pařízek, Petřík, Zrcadlo. Lokalita: **Rožďalovice** (1 558) zámek trojkřídlý dvoupatrový s hodinovou věží, zahrada a zpustlý park, zachována zámecká kaple; kostel sv. Havla; v okolí Žahornické poleš, Dymokury.

Budečský rybník (10 ha) JZM u Budče na Želetavce v Českomoravské vrchovině, je průtočný a rybochovný. Plocha hadovitého tvaru při silnici Chotěbudice – Knínice je přes 1 km dlouhá. Na V je obklopena lesem, na Z a S je v kontaktu s domovní zástavbou. Okolí: Borová (535 m), Budečský Mlýn, Suchý Mlýn; **rybníky** ↗ Husinec¹, Šmahlův. Lokalita: **Budeč** (237) zámek – SZ křídlo je patrové, čtyři oblouky arkád na hranolových pilířích; kostel s lodí a presbytářem; v okolí údolí Želetavky. **Knínice** (210) zámček, kaple Povýšení sv. Kříže (původně sv. Františka Xaverského).

Budkovan (10 ha) STŘM u Jedovnic 8,7 km SV od Adamova na Jedovnickém potoce v Drahanské vrchovině. Rybník je vyhlášenou rezervací vodního ptactva v CHKO Moravský kras. Trojúhelníková plocha má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním. Na SV je úzkou hrází oddělena od sousedního Vrbového rybníka. Okolí: bývalá ves Budko-

vany, Jedlová (563 m), Tipeček (543 m), Lipový kopec (561 m); **rybníky** ↗Olšovec, Vrbový. Lokality: **Jedovnice** (2 506) farní kostel; v okolí v místě Na valech tvrziště, lovecký zámek Rakovec, údolí Rakoveckého potoka s PR starého lesního porostu, údolí Jedovnického potoka s Rudickým propadáním, Křtiny, Ostrov u Macochy.

Budkovský rybník (9 ha) JČ u Budkova 6,8 km S od Prachatic na Libotyňském potoce v Prachatické hornatině, je průtočný. Protáhlá plocha (0,6 km) má tvar motyky bez topůrka, břehy jsou místy obnaženy. Stromový porost je pouze na V a J, menší lesík je i při úplavu nedaleko místní komunikace. Okolí: Budkovský Mlýn, chlum Hořejší (578 m), zachovaná tvrz v Budkově. Lokality: **Budkov** (97) v okolí tvrz, upravená část mlýna, kamenný most, Z od obce stojí chráněná lípa srdčitá s obvodem 560 cm; hrad Helfenburk. **Štrunkovice nad Blanicí** (1 172) kostel sv. Dominika; v okolí autokemp Žichovec, Spálená (595 m), Husinec, Bavorov, vrch se zříceninou hradu Osule.

Budní rybník, též Velký Budní (12 ha) SM u Polanky nad Odrou na levém přítoku Odry při Z okraji CHKO Poodří, je průtočný a rybochovný. Obdélná plocha má břehy s místním ozeleněním, podél Z břehu vede železnice, nedaleko V břehu je silnice Polanka nad Odrou – Stará Bělá. Okolí: Klapuchův Mlýn, PZ Polanská niva, Přemýšlov; **rybníky** Vaček, Kačírek, Polárkový, Pastevní, ↗Nová louka, Nádražní. Lokality: **Polanka nad Odrou** (3 934) patrový čtyřkřídlý zámek; v okolí Poruba. **Proskovice** (1 052) kaple sv. Floriána a kaple P. Marie, Proskovický mlýn. **Stará Bělá**, kostel sv. Jana Nepomuckého.

Buňkov (54 ha) VČ u Břehů 2 km SV od Přelouče ve Východolabské tabuli na levém přítoku Opatovického kanálu, je průtočný. Podél S a V břehu je borový les. Místa vhodná ke koupání jsou spíše na Z břehu, kde je také písčité a travnaté pláž. Dno má pozvolný, místy i příkrý spád do hloubky 2 m, k dispozici je autokemp. Protože se zde provozuje vodní lyžování závodně, jsou vydány zvláštní bezpečnostní předpisy pro koupající se osoby. Plocha podobná lidské siluetě má břehy porostlé stromy i místním ozeleněním. Na V straně rybníka začíná velký lesní komplex, S a Z strany jsou v kontaktu s domovní zástavbou. Břeh kopíruje silnice Přelouč – Lázně Bohdaneč. Okolí: Na Štětkách, Ohrada, Na Hoříčkách (213 m), Obora; **rybníky** ↗Mělice I, Zajícův, ↗Černý Nadýmač, Staré Labe. Lokality: **Přelouč** (9 587) kostel sv. Jakuba Většího s kaplí sv. Barbory, hřbitovní kostel Navštívení P. Marie, evangelický kostel; v okolí Přírodní park na Slavíkových ostrovech, Polabí, Opatovický kanál a lesy s oborami, PR Labiště pod Opočinkem – mrtvé labské rameno s významnou faunou i flórou.

Buškovský rybník (9 ha) SVČ mezi Střehomí a Ošovicemi 2,3 km Z od Sobotky na Klenici v Jičínské pahorkatině při CHKO Český ráj, je průtočný. Obdélná plocha má břehy porostlé stromy, na J je menší lesík. Okolí: Betlem, V Horkách (316 m), Bušovský Mlýn, Šlejferna, Rašovec, studánka Roubenka, mohyly, Poráň; **rybníky** Obora, ↗Červenský, ↗Šlejferna. Lokality: **Sobotka** (2 287) kostel sv. Maří Magdalény; nad městem v dřívější